

Manon Everaers
Femke Meijer

'Loverboyproblematiek, en dan?'

Begeleider: Saskia Rosenbaum

Haagse Hogeschool
Sociaal Pedagogische Hulpverlening
2003-2004
SPH deeltijd 4a

Ogen zo leeg, diep in zichzelf gekeerd.
Bang voor wat komen zal, de val.
In het diepe van het onbekende zo ver weg,
maar zo voorspelbaar.
Je mond die niets meer zegt,
zo stil een streepje geen warmte meer.
Waar is je stem?
Je vriendelijke trekjes?
Waar ben jij?
Kan je me nog horen?
De leegte zo sterk,
Het lichaam blijft, de ziel is verdwenen.

Zwart en kleur.
Ik voel pijn.
Heel veel pijn.
Binnen in mijn hart.
Daarom zie ik even geen kleur en is alles zwart.
De kleuren zijn er wel verborgen diep in mij en als mijn lijf het toelaat,
mag ik er weer bij.

(Schrijf(st)er is anoniem.)

Voorwoord.

Aan het einde van het derde leerjaar van de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening waren we al druk in de weer met ons afstuderen. Nadat wij gezamenlijk een dikke voldoende voor ons onderzoek haalde werd al snel duidelijk dat wij samen zouden gaan afstuderen. Allebei zijn we nieuw in het derde leerjaar ingestroomd en het klikte meteen. Femke is van de lay-out en taaltechnische inhoud en kan aardig kletsen en Manon is van de inhoud en het leveren van het materiaal, maar tegelijkertijd ook de rustgevende factor. Een perfecte combinatie die ook nog eens gepaard gaat met de nodige gezelligheid. Dat was alleen al een goede start.

Maar er moest nog een onderwerp bedacht worden. We leefden even op een 'roze wolk' door een kinderdagverblijf op te gaan starten. Echter dit idee strandde al snel, want zo gemakkelijk was dat allemaal niet. Femke had inmiddels de nodige ervaring op het werk wat betreft de loverboyproblematiek. In de vrije uurtjes, tijdens het nuttigen van allerlei lekkernijen in eetcafé 'Ziezo', werd er met regelmaat gesproken over deze problemen. Hierdoor werd de interesse van Manon aangewakkerd en ontstond het idee om met dat onderwerp aan de slag te gaan voor het afstuderen. Al snel werd duidelijk dat we een origineel en pakkend subonderwerp hadden gekozen.

Al surfend over het web en de kranten goed in de gaten houdend viel ons oog op een werkconferentie over de loverboy, georganiseerd door de Heuvel en Scala. Na wat heen en weer gebeld te hebben werden we uitgenodigd om bij deze dag aanwezig te zijn. Dit speelde zich in september van 2003 af, waardoor we al vroeg met ons afstuderen bezig waren. De werkconferentie was zeer zeker informatief en had ons verschillende onderwerpen voor het afstuderen opgeleverd. Uiteindelijk werd de keus gemaakt en ontstond het eindproduct wat we nu aan u presenteren.

Dit eindproduct was niet tot stand gekomen zonder de tomeloze inzet van Manon en Femke. We willen elkaar dan ook graag bedanken voor de fijne samenwerking. We hebben gelachen, maar ook op elkaar gefoeterd. Toch zijn we trots op het eindresultaat en we zouden het zo weer opnieuw doen.

De volgende die we willen bedanken voor haar inzet, enthousiasme, begeleiding en feedback is Saskia Rosenbaum. We hebben van haar geleerd om onderwerpen in andere perspectieven te kunnen zien. Het was voor Saskia de eerste maal dat ze studenten begeleidde bij hun afstuderen en dat heeft ze goed gedaan. Daarnaast willen we alle docenten bedanken voor hun steun tijdens het afstuderen.

Als volgende willen we degene bedanken die haar tijd en energie in het lezen van ons eindproduct heeft gestoken. Beide bezitten wij geen heuse grammaticaknobbels en hebben wij dit zeker nodig gehad. We hebben naast het verbeteren van de grammatica ook geleerd van onze fouten.

Met trots kunnen wij ons eindproduct presenteren. Mede door de prachtige voorkant die in samenwerking met een goede vriend van Femke, alias grafisch ontwerper, is ontworpen. We willen hem bedanken voor zijn inzet en enthousiasme.

Als laatste bedanken wij onze familie, vrienden en overige steun- en toeverlaten. Het was een hectische periode en afstuderen kost nu eenmaal veel tijd. Toch hebben zij achter ons gestaan en ons gesteund bij het creëren van dit eindproduct.

Dan rest ons nog enkel het volgende. Wij wensen u veel leesplezier en hopen dat het eindproduct iets toevoegt aan de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening. Wij hebben de opleiding middels ons eindproduct kunnen afsluiten. We hebben een fijne tijd achter de rug en denken met plezier terug aan de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening aan de Haagse Hogeschool.

Manon Everaers en Femke Meijer

Inhoudsopgave.

1	HET BEGIN.....	6
1.1	WERKCONFERENTIE LOVERBOY.....	6
1.2	DOELSTELLING.....	7
1.3	VISIE.....	7
1.4	PROBLEEMSTELLING.....	8
1.5	EEN VOORUITBLIK.....	8
2	WAT IS EEN LOVERBOY EIGENLIJK?	9
2.1	EEN STUKJE THEORIE.....	9
2.2	ERVARING MET DE LOVERBOYPROBLEMATIEK UIT HET WERKVELD.....	10
2.3	ANALYSE.....	11
2.4	CONCLUSIE.....	11
2.5	ADVIES VERSUS PROBLEEMSTELLING.....	12
3	WAT WILT DE SOCIAAL PEDAGOGISCH HULPVERLENER?	13
3.1	STUKJE THEORIE.....	13
3.2	ANALYSE.....	14
3.3	CONCLUSIE.....	15
3.4	ADVIES VERSUS PROBLEEMSTELLING.....	15
4	ONS EINDPRODUCT.....	16
4.1	EEN VSE-MODULE, WAAROM?.....	16
4.2	WAT IS EEN COMPETENTIE?.....	16
4.3	ONTSTAAN VAN DE VSE-MODULE.....	18
4.4	DE VSE-MODULE OP ZICH.....	20
5	WAT IS ONDERWIJS?.....	22
5.1	EEN STUKJE THEORIE.....	22
5.1.1	VERSCHILLENDE LEERTHEORIEËN.....	22
5.1.2	WAT IS LEREN?.....	24
5.1.3	STIMULERENDE LEEFOMGEVING.....	24
5.1.4	DE LEERCYCLUS.....	25
5.1.5	DE ONDERWIJSVORM.....	26
5.2	ANALYSE.....	27
5.3	CONCLUSIE.....	27
5.4	ADVIES VERSUS PROBLEEMSTELLING.....	28
6	CONCLUSIES.....	29
6.1	WAAR GEEFT ONS EINDPRODUCT ANTWOORD OP?.....	29
6.2	GESTELDE CRITERIA BETREFFENDE EINDPRODUCT.....	29

7	EVALUATIE.....	31
7.1	<i>RELEVANTIE BEROEPSPRAKTIJK.....</i>	31
7.2	<i>HOE HEBBEN WIJ SAMENGEWERKT?.....</i>	31
7.2.1	<i>EVALUATIE MANON EVERAERS.....</i>	32
7.2.2	<i>EVALUATIE FEMKE MEIJER.....</i>	32
8	GERAADPLEEGDE BRONNEN.....	33
9	NAWOORD.....	34

1 Het begin.

Het onderwerp waar wij ons tijdens het afstuderen op gaan richten is de loverboy. Het onderwerp is al meerdere malen aan bod gekomen bij afstudeerprojecten. Toch stond dat ons niet in de weg om voor dit onderwerp te kiezen. Het fenomeen loverboy staat momenteel flink in de belangstelling bij de media en het sph-werkveld. Femke heeft in haar werk de afgelopen periode veel te maken gehad met slachtoffers van een loverboy. Het bleek dat binnen de instelling te weinig bekend is over de loverboy en hun slachtoffers. Manon wilde zich graag aansluiten bij dit onderwerp vanwege haar persoonlijke affiniteit. Zij heeft veel meegekregen vanuit de media en daardoor is haar interesse ontstaan. Daarnaast heeft Femke veel over haar ervaringen verteld en dat maakte voor Manon de keuze niet moeilijk om voor dit onderwerp te kiezen. Zoals we al aangaven is er de laatste tijd veel te lezen en te horen over dit onderwerp in de media. Zo is er op 19 september 2003 door Jeugdwerk adviesbureau de Heuvel en Scala een conferentie over de loverboy georganiseerd. Wij hebben aan deze conferentie deelgenomen. Op deze dag waren allerlei verschillende stichtingen, media en politieke partijen aanwezig. Wij hebben op de conferentie veel informatie ingewonnen en contacten gelegd. Door deze conferentie is onze interesse nog meer aangewakkerd en hebben we kunnen concluderen dat er meer nodig is om de juiste hulpverlening te bieden bij de loverboyproblematiek. In paragraaf 1.1 van ons productverslag zullen we kort ingaan op de werkconferentie. Deze dag heeft er tevens voor gezorgd dat wij een definitieve probleemstelling hebben kunnen vormen.

1.1 Werkconferentie Loverboy.

Op donderdag 18 september 2003 zijn wij naar een werkconferentie geweest over loverboys in Rotterdam. Deze conferentie werd georganiseerd door Jeugdwerkadviesbureau de Heuvel in samenwerking met Scala. Jeugdwerkadviesbureau de Heuvel ondersteunt, begeleidt en adviseert vrijwilligers, instromers en professionals, die werkzaam zijn binnen het jeugd- en jongerenwerk in Rotterdam. Scala heeft structurele verbetering van de positie van vrouwen, autochtoon, zwarte, migranten- en vluchtelingenvrouwen door beleidsadvies, projecten en verschillende vormen van dienstverlening als doelstelling.

De werkconferentie had als doel om tot een inventarisatie te komen van organisaties, voorzieningen en projecten op het terrein van loverboys in Rotterdam. Tevens was het doel de blinde vlekken in het aanbod zichtbaar te maken en daarover concrete aanbevelingen te doen. Voorts was de inzet om na te gaan in hoeverre een integrale aanpak van de problematiek rondom loverboys en betere uitwisseling van kennis hieromtrent in Rotterdam wenselijk is. Het streven van de organisatoren was uiteraard om het onderwerp meisjesprostitutie hoog op de maatschappelijke en politieke agenda te zetten en daarmee een aanzet te geven tot het oplossen van vraagstukken rondom meisjesprostitutie.

Na het openen van de werkconferentie, werd er een inleiding gegeven door Irma Bolhuis. Zij is een van de organisatoren van de werkconferentie en tevens werkzaam bij Jeugdwerkadviesbureau de Heuvel. Vooraf werd via de aanmelding de vraag gesteld in welke werkgroep je wilde deelnemen op de conferentie.

De werkgroepen bestonden uit:

- Preventie
- Hulpverlening
- Opsporing en vervolging
- Opvang

Wij hadden gekozen voor preventie, omdat dit aansluit bij ons afstudeerproduct, het voorkomen dat meiden in de ban raken van een loverboy.

Irma Bolhuis leidde de werkgroep preventie. Er kwamen verschillende referenten aan het woord tijdens de conferentie. Natasja Visser is van 'Scharlaken Koord'. Scharlaken Koord heeft het preventieproject 'Beware of loverboys' voor meisjes van 13-16 jaar opgericht.

Scharlakken koord biedt hulp aan prostituees op christelijke grondslag in Amsterdam. Daarnaast organiseert de organisatie lessen op scholen, buurtcentra, jeugdgroepen en meidenhuizen. Zij willen meisjes bewust maken van de gevaren van loverboys en hen laten nadenken over opvattingen rond relaties en seksualiteit.

Lou Repetur is van 'Pretty Women'. Deze organisatie biedt hulpverlening aan jongeren en vrouwen die te maken hebben (gehad) met (gedwongen) prostitutie. Ook bieden de medewerkers voorlichting aan groepen jongeren en mensen die in hun beroep met (jongeren-) prostitutie te maken kunnen krijgen.

Anja Spanninks is van Prostitutie Maatschappelijk Werk van 'Humanitas'. Humanitas is een stichting met honderden beroepskrachten en ruim duizenden vrijwilligers. Humanitas komt op voor een samenleving waarin mensen actief vorm geven aan hen eigen leven en verantwoordelijkheid nemen voor het samenleven met elkaar. Humanitas is een brede stichting met verschillende projecten die variëren van kinderen en jongeren, thuiszorg, ouderen, functioneren met een handicap, opvang en hulpverlening, aandacht voor isolement ook organiseren zij evenementen en speciale projecten.

Het doel van de conferentie was ons te oriënteren over wat er nog mist in de hulpverlening, over de loverboyproblematiek. Wij kwamen tot de conclusie dat er al verschillende instanties zijn die preventie en hulpverlening bieden, maar dat er nog geen sprake is van een gezamenlijke aanpak en methode.

We hebben de conferentie als zeer informatief ervaren. Er zijn verschillende onderwerpen aan bod gekomen en we hebben met veel stichtingen en organisaties kennis kunnen maken. Wat ons vooral opviel was de hoeveelheid pers en media die aanwezig was, maar ook dat er politieke partijen hebben deelgenomen aan de conferentie. Er blijkt dus zeker een bereidheid te zijn om deze maatschappelijke ontwikkeling aan te pakken.

De dag werd afgesloten met een optreden van Carrie, bekend van de radio en de 'Koningen van de Nacht'. De 'Koningen van de Nacht' zijn als prostituee werkzaam in Rotterdam en worden gesteund door Carrie. Het heeft een diepe indruk bij ons achtergelaten om te zien hoe deze dames hun leven leiden en willen voorkomen dat jonge meiden als prostituee aan het werk gaan of worden gezet.

1.2 Doelstelling.

Wij willen met ons afstudeerproduct de kennis van de sph'er vergroten met betrekking tot de problematiek omtrent de loverboy. Wij willen sph'er handvaten geven om op een juiste en adequate manier te signaleren, te handelen en voor te lichten over loverboys en hun slachtoffers.

1.3 Visie.

Ons afstuderen is voornamelijk gericht op het bieden van hulpverlening. Onder hulpverlening verstaan wij het begeleiden en adequaat inspelen op de hulpvraag van cliënten. Kortweg; het helpen van cliënten in hun dagelijkse leefomgeving. Hiertoe behoren ook obstakels en problemen die cliënten tegen kunnen komen. Zoals hierboven beschreven moet de sph'er op de hulpvraag van de cliënten inspelen. Hierbij zal de methodische aanpak die men in de opleiding heeft ontwikkeld goed van pas komen. Wij vinden het dan ook van belang dat de sph'er met een professionele aanpak in het werkveld aan de slag gaan. Deze visie kan ook gerelateerd worden aan de keuze van onderwerp voor ons afstuderen.

Wij vinden het van belang dat slachtoffers van loverboys op de juiste manier hulpverlening krijgen. We hebben gemerkt uit ervaringen dat er in het sph-werkveld te weinig bekend is over de loverboy. Terwijl het een groot probleem is, dat zich uitbreidt. Ook in de media is het een hot item, waar steeds meer over bericht wordt. Doordat meiden met wel of geen handicap, de slachtoffers, deel uitmaken van het sph-werkveld vinden wij het van belang dat er aandacht geschonken wordt aan deze problematiek tijdens de opleiding. Maar ook moeten de jongens niet vergeten worden. De loverboy heeft immers ook behoefte aan een goede hulpverlening. Doordat de sph'er met deze kennis de opleiding verlaat kunnen zij hun

kennis toepassen in de praktijk en weer overdragen aan collega's. Zo kunnen slachtoffers eerder gesignaleerd worden en op een betere manier begeleid worden.

1.4 Probleemstelling.

Onze probleemstelling luidt als volgt;

“Welke kennis en deskundigheid hebben toekomstige sociaal pedagogische hulpverleners nodig, met betrekking tot de problematiek van de loverboy, om deze toe te passen in het sociaal pedagogische werkveld?”

De probleemstelling kan uitgesplitst worden in vier deelvragen.

- *“Wat is een Loverboy?”*

Wat houdt de term loverboy precies in? Wanneer is er sprake van een loverboy en niet gewoon een jongen die erg verliefd is? Op deze vragen proberen we in hoofdstuk 2 een antwoord te geven. Naast een stukje theorie zal ook de ervaring vanuit het werkveld aan bod komen.

- *“Wat weet de Sociaal Pedagogisch Hulpverlener student over dit onderwerp?”*

Wat weet de sph-student al en wat nog niet. Wat vindt de sph-student nog van belang om te leren? In hoofdstuk 3 proberen we daar een concreet antwoord op te geven.

- *“Welke deskundigheid heeft de Sociaal Pedagogisch Hulpverlener student nodig?”*

Dit sluit aan bij de vorige deelvraag en zal dus ook in hoofdstuk 3 beantwoord worden.

- *“Hoe kun je de deskundigheid van de Sociaal Pedagogisch Hulpverlener student vergroten binnen de opleiding?”*

In eerste instantie hebben we naar de opinie van de sph-student gevraagd. Waar willen ze meer over weten, maar ook hoe ze dat willen. Dit komt in hoofdstuk 3 uitvoerig aan bod. Daarnaast wordt in hoofdstuk 4 het eindproduct uitvoerig besproken.

1.5 Een vooruitblik.

In deze paragraaf willen we u een vooruitblik geven op ons productverslag. In de paragrafen 1.1 en 1.3 heeft u kunnen lezen wat onze doelstelling is en welke visie wij hebben. Daarnaast hebt u onze probleemstelling met de daarbij horende deelvragen kunnen lezen. Vervolgens gaan we nu verder met hoofdstuk 2. In dit hoofdstuk richtten we ons op de term loverboy en geven we een weergave van praktijkervaring betreffende de loverboyproblematiek. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een advies gekoppeld aan de probleemstelling. In hoofdstuk 3 gaan we verder met ons onderzoek. In de eerste paragraaf wordt de theorie van enquêteren uitgediept. Vervolgens volgt er een analyse van ons onderzoek en wordt dit afgesloten met een conclusie en proberen we antwoord te vinden op onze probleemstelling.

In hoofdstuk 4 richtten we ons op het eindproduct. Waar hebben wij voor gekozen gevolgd door ene paragraaf theorie. Vervolgens besteden we aandacht aan het ontstaan van het eindproduct en sluiten we het hoofdstuk af met een korte weergave van ons eindproduct. In hoofdstuk 5 gaan we in op de theorie betreffende het leren en doceren binnen het hoger onderwijs. Ook dit hoofdstuk wordt afgesloten met een conclusie en een advies in combinatie met de probleemstelling.

Hoofdstuk 6 staat in het teken van de eindconclusie. Vervolgens gaan we verder naar hoofdstuk 7 dat gericht is op de evaluatie.

Na bovenstaande hoofdstukken vind u een bronvermeldinglijst en een nawoord. Het productverslag wordt afgesloten met een aantal bijlages.

N.B In het verdere productverslag zal de term Sociaal Pedagogische Hulpverlen(er)ing afgekort worden met sph('er).

2 Wat is een Loverboy eigenlijk?

In dit hoofdstuk willen we stil staan bij de definitie van de term loverboy. In het kort zullen we weergeven wat deze term inhoudt. Daarnaast zullen we een beschrijving geven van de werkwijze van de loverboy.

Vervolgens zullen we in dit hoofdstuk ingaan op de ervaring uit het werkveld betreffende de loverboyproblematiek. We zullen ons richten op de Stichting Orthopedagogisch Centrum Maasstad, waar Femke werkzaam is.

Het hoofdstuk sluiten we af met een analyse en een conclusie.

2.1 *Een stukje theorie.*

De term loverboy is eigenlijk misleidend. Het betekent niet veel meer dan 'jonge minnaar'. Maar op de een of andere manier bedoelt men er vooral jonge criminelen mee, die samen met vrienden of in familieverband jonge vrouwen emotioneel en sociaal van hen afhankelijk maken met als doel ze in de prostitutie aan het werk te zetten. Niet zelden worden deze meisjes onder bedreiging gedwongen in de prostitutie te blijven en hun geld af te geven.

Sharlaken Koord is een project van de Stichting Tot Heil des Volks dat zich bezighoudt met hulpverlening en evangelisatie onder prostituees Amsterdam.

De medewerkers van het Scharlaken Koord kwamen de laatste jaren steeds meer in contact met vrouwen en meisjes die vertelden dat ze door een loverboy de prostitutie in waren gelokt. Door de verhalen van deze vrouwen kregen de medewerkers meer inzicht in de manier waarop met name jonge meisjes in de prostitutie terecht komen.

Sharlaken Koord heeft het preventieproject 'Beware of Loverboys' opgezet. Zij hebben de volgende definitie gegeven aan de term loverboy:

"Jonge meiden die in de prostitutie werken zijn er vaak via een loverboy in terecht gekomen. Loverboys zijn jongens, meestal van allochtonen afkomst, die de aandacht van meisjes proberen te trekken door aardig tegen hen te zijn, met hen uit te gaan en hen cadeaus te geven. Daarna komen ze vaak met het argument dat het nu tijd is om de cadeaus terug te betalen. Vervolgens worden de meisjes gestimuleerd of gedwongen in de prostitutie te gaan werken, om het geld te kunnen terug betalen".

Naar aanleiding van dit preventieproject hebben zij de folder 'Beware of Loverboys' samengesteld. De volgende documentatie is afkomstig uit deze folder. Onderstaande informatie is ook terug te vinden op de website van het preventieproject. (<http://www.bewareofloverboys.nl>)

De 'werkwijze' van de loverboy is globaal in een aantal fasen onder te brengen.

1. Ontmoeting.

De loverboy gaat op zoek naar meisjes. Hij doet het op plekken waar veel meisjes rondhangen, zoals op scholen. Dit ronselen gebeurt niet alleen in grote steden, maar in alle delen van het land.

2. Indruk maken.

De jongen maakt indruk op een meisje door bijvoorbeeld in een mooie auto op school te verschijnen. Hij spreekt het meisje aan en is heel aardig tegen haar. Bovendien verwent hij haar later meestal met cadeaus en nog meer lieve woorden, waar het meisje vaak gecharmeerd van raakt.

3. Relatie aangaan.

Het meisje vindt al deze aandacht natuurlijk geweldig. Zeker als ze dat thuis heeft moeten missen. Ze wordt verliefd op de jongen en gaat een relatie met hem aan.

4. Seksueel contact.

De relatie is in eerste instantie hartstikke goed. De loverboy gaat snel met het meisje naar bed. Bij sommige allochtonen meisjes is er zelfs sprake van verkrachting en/of ontmaagding. Om zo de weg naar huis helemaal af te snijden.

5. Grenzen verleggen.

Door zijn meisje bijvoorbeeld aan te zetten tot seks met vrienden verlaagt hij de drempel naar de prostitutie. Vaak stimuleert de loverboy het gebruik van soft- en harddrugs.

6. Aanzet tot prostitutie.

Op een gegeven moment is er een keerpunt wanneer de loverboy door een emotioneel verhaal of door dwang zijn meisje aanzet tot prostitutie. Het meisje is inmiddels emotioneel gebonden aan de jongen en kan daardoor moeilijk meer bij hem weg gaan. Bovendien is het sociale netwerk van het meisje inmiddels heel erg klein geworden.

7. Exploitatie.

Als het meisje eenmaal in de prostitutie werkt wordt ze scherp in de gaten gehouden. Weigeren van werk kan mishandeling en/of bedreiging betekenen.

2.2 Ervaring met de loverboyproblematiek uit het werkveld.

Femke is werkzaam bij de Stichting Orthopedagogisch Centrum Maasstad. OC Maasstad richt zich op jongeren met een licht verstandelijke handicap en hun sociale netwerk (ouders, verzorgers, gezin). Er wordt gewerkt naar een situatie waarin de jongere zich zo zelfstandig mogelijk kan handhaven.

De dienstverlening omvat de behandeling, de opvoeding en de begeleiding van jongeren van zes tot twintig jaar met sociaal-emotionele problematiek, stoornissen op het gebied van de ontwikkeling, de persoonlijkheid of het gedrag. Zij zijn daardoor in een problematische opvoedingssituatie beland.

Maasstad werkt zowel residentieel als gezinsondersteunend. Door gezinnen te ondersteunen, wil Maasstad uithuisplaatsing eerder voorkomen en bevorderen dat jongeren - die nu bij Maasstad wonen - thuis kunnen gaan wonen.

Femke is werkzaam op de crisisopvang van stichting Maasstad. De crisisopvang biedt kort residentieel verblijf voor moeilijk lerende kinderen en jongeren in de leeftijd van 6 tot en met 18 jaar. Kinderen/jongeren worden opgenomen in de crisisopvang van OC Maasstad wanneer er sprake is van een crisis in de opvoedingssituatie of wanneer sprake is van een calamiteit in het gezin, waardoor direct een vervangende opvoedingssituatie nodig is. Als doel heeft de crisisopvang het opheffen van een crisissituatie voor het kind/de jongere en het gezin en het creëren van rust en veiligheid voor het kind/de jongere. (Module crisisopvang, 2003)

In het artikel '*Meisjes weerbaarder maken tegen loverboys*' (Manon van de Bosch, Algemeen Dagblad, 2003) benoemt Anke van den Borne van Ecpat-NL, een organisatie die strijdt tegen seksuele uitbuiting van kinderen, op welke slachtoffers loverboys zich richtten. Volgens haar hebben loverboys voelsprietten voor meisjes met een negatief zelfbeeld, die uit een moeilijke gezinssituatie komen en snakken naar aandacht.

Op dit punt kun je een link leggen naar de doelgroep van de crisisopvang, waar daarnaast ook nog sprake is van zwakbegaafdheid.

Op de crisisopvang wordt gewerkt met een jongere en een oudere groep. De oudere groep richt zich op de leeftijd van dertien tot en met achttien jaar oud, een leeftijd waarop meiden in contact komen met jongens en verkering krijgen.

De behandelcoördinator van de crisisopvang geeft aan dat het moeilijk is om de kern van het probleem te herkennen. Wanneer is er sprake van een vriendje of een loverboy? Bij het lezen van de rapportage tijdens de plaatsingsprocedure zijn wel een aantal kenmerken waar zij op let. Wanneer er sprake is van een vriendje dat niet bekend is bij ouders/verzorgers of plaatsende instantie wordt zij alerter. Zeker wanneer het desbetreffende vriendje geen

contact met ouders/verzorgers, plaatser of groepsleiding wil en het meisje zich niet houdt aan bezoeksafspraken met dit vriendje betreft het een signaal. Toch is het moeilijk om te herkennen en kun je enkel maar alert zijn.

Femke voegt hier aan toe dat het nog moeilijker wordt als deze meiden het contact ontkennen en er niet over willen praten. Bij de meeste meiden die geplaagd worden is er sprake van 'vage vriendjes'. Deze 'vage vriendjes' willen geen kennis maken op de crisisopvang en het contact verloopt vaak stiekem. In je achterhoofd rinkelen allerlei bellen, maar je kunt geen objectieve waarnemingen doen. Wanneer deze vermoedens bestaan, wordt er weinig tot niets mee gedaan. Omdat men niet weet hoe het aangepakt moet worden of tot welke instantie men zich kan wenden. De meiden onderhouden een stiekem contact waar groepsleiding niet van op de hoogte is. Dit gebeurt bijvoorbeeld onderweg naar school. Groepsleiding kan daar geen controle op houden. Wanneer er sprake is van bepaalde signalen worden meiden wel in de gaten gehouden. Vaak wordt er strikt met afspraken omgegaan. Er kan gedacht worden aan korte momenten van vijftien minuten naar buiten, op deze manier kunnen meiden niet veel ondernemen. Daarnaast heeft de crisisopvang contact met een wijkagent. Wanneer er jongeren om het gebouw dwalen, of ongewenst het terrein opkomen kan deze wijkagent geïnformeerd worden. Echter is er wel de ervaring dat de wijkagent weinig tot niets kan ondernemen. Er is weinig tot niets bekend over de sociale kaart betreffende de loverboyproblematiek.

De behandelcoördinator benoemt een aantal competenties die van belang zijn om met de loverboyproblematiek om te kunnen gaan:

- Tijdens de opleiding de kennis verbreden, zodat problematiek eerder onderkend kan worden.
- Actueel blijven, dus ontwikkelingen blijven volgen.
- Er is sprake van een grotensteden problematiek. De loverboyproblematiek komt meer voor in de grote steden.
- Daderproblematiek. Gevangenis is niet voldoende voor mentaliteitsverandering.
- Psychisch trauma. Oog voor de slachtoffers van loverboys.

2.3 Samenvatting.

In dit hoofdstuk hebben we ons gericht op de term loverboy. Er is geen eenduidige definitie te vinden in de literatuur. De definitie bestaat meer uit een samenvoeging van verschillende kenmerken die kunnen aanduiden wat een loverboy is. Wij ervaren deze kenmerken als duidelijk, maar in de praktijk blijft het moeilijk te herkennen of het om een vriendje gaat met een apart gedrag of om een loverboy.

maar de moeilijkheid blijft wel wanneer er sprake is van een jongen met bepaalde kenmerken of een loverboy.

Scharlaken Koord geeft een duidelijke weergave van de werkwijze van een loverboy. De fase zijn van begin tot eind gerangschikt en op deze manier te herkennen in situaties. Hierbij wederom de kanttekening dat het lastig is om de werkwijze van een loverboy te herkennen. Dit richt zich voornamelijk op de beginfase. Een verliefde jongen kan haar evengoed cadeaus aanbieden uit verliefdheid. Het is dan ook van belang dat de sph'er objectief naar de situatie kan kijken en er niet bevooroordeeld tegenover staat.

Vervolgens richtte we ons op de werkervaring vanuit het werkveld. Samenvattend komt naar voren dat lastig is om de loverboyproblematiek te herkennen. Er is sprake van voelsprietten, maar de mensen kunnen hier niets mee. Ze vinden het moeilijk om te signaleren en hier actief mee aan de slag te gaan.

2.4 Conclusie.

Wij concluderen dat er de behoefte bestaat aan richtlijnen hoe men om moet gaan met de loverboyproblematiek. Door onvoldoende kennis ontstaat er handelingsverlegenheid. Er is sprake van onmacht bij de hulpverleners, zij weten niet wat ze kunnen en moeten doen. Dit richt zich voornamelijk op het signaleren en hoe met deze signalen om te gaan. Er is

onvoldoende bekend over de verschillende stichtingen die werkzaam zijn met de loverboyproblematiek. Als laatste willen we aangeven dat er binnen het werkveld van Femke geen sprake is van een concreet voorbeeld, maar dat er enkel gesproken wordt over vermoedens.

2.5 Conclusie versus probleemstelling.

Ter verduidelijking zullen we hieronder de probleemstelling terughalen uit paragraaf 1.4.

“Welke kennis en deskundigheid hebben toekomstige sociaal pedagogische hulpverleners nodig, met betrekking tot de problematiek van de loverboy, om deze toe te passen in het sociaal pedagogische werkveld?”

We willen beginnen met het punt signaleren en herkennen. Uit de praktijk komt naar voren dat het signaleren en herkennen van de loverboyproblematiek een struikelblok blijkt te zijn. Het ontbreken aan kennis en deskundigheid zorgt ervoor dat er niet gehandeld wordt. Er is dus sprake van onvoldoende kennis en deskundigheid, waardoor slachtoffers van de loverboy niet de juiste hulpverlening aangeboden kunnen krijgen. Verschillende stichtingen, zoals Scharlaken Koord, hebben signalen van slachtoffers en de werkwijze van de loverboy op papier gezet, maar dit lijkt niet bekend te zijn in de praktijk. Er bestaat een sterke behoefte aan een sociale kaart betreffende de loverboyproblematiek. Er zijn geen mensen werkzaam die de kennis bezitten betreffende de loverboyproblematiek.

Als we kijken naar onze probleemstelling is de behoefte aan afgestuurde sph'ers met de kennis van de loverboyproblematiek sterk.

Concreet houdt het in dat we de termen signalering en sociale kaart mee zullen nemen in ons eindproduct.

3 Wat wil de Sociaal Pedagogisch Hulpverlener?

Om een concreet antwoord te krijgen op onze probleemstelling hebben we onderzoek verricht door middel van een enquête. In dit hoofdstuk willen wij onze bevindingen op papier zetten en in relatie brengen met de vooraf gestelde probleemstelling en deelvragen zoals in het startdocument geformuleerd. Het hoofdstuk zal ingeleid worden met een paragraaf over de theorie gericht op enquêteren.

De enquête hebben we gehouden onder een aantal sph-studenten van de Haagse Hogeschool. In paragraaf 3.2 kunt u lezen wat de resultaten waren van deze enquête. In de daaropvolgende paragraaf zullen we een korte conclusie weergeven, waarin naar voren komt wat de sph'er nodig heeft. In paragraaf 3.4 en tevens laatste paragraaf richtten we ons op de probleemstelling,

3.1 *Stukje theorie.*

Voor de totstandkoming van deze paragraaf hebben wij het boek *Enquêteren en gestructureerd interviewen* van D.B.Baarda e.a (2000) gebruikt.

Tegenwoordig wordt er vaak gebruik gemaakt van enquêtes. Dit kan zijn door middel van een opinieonderzoek naar verschillende onderwerpen, een verkiezingsonderzoek of een markt- en/of consumenten onderzoek. Ook kan er gedacht worden aan grootschalige enquêtes die in opdracht van de overheid worden uitgevoerd.

Een enquête dat ook wel gestructureerd interview genoemd wordt, heeft als doel het verzamelen van informatie van ondervraagde mensen om hiermee een antwoord te vinden op een vooraf geformuleerde probleemstelling.

Voor ons onderzoek hebben wij gekozen voor een gestructureerde dataverzamelings methode, zoals een enquête. Door middel van een enquête konden we in een kort tijdsbestek een grote groep mensen bereiken. We hebben er voor gekozen om een vijftigtal mensen de enquête in te laten invullen, zodat we een concreet beeld kregen en hierdoor een antwoord konden vinden op onze vooraf gestelde probleemstelling.

Bij een enquête is het van belang om exacte antwoorden te krijgen, zodat het mogelijk is om statistische verrichtingen te kunnen doen. Kenmerken voor enquêtevragen moeten zijn:

- De vragen moeten in principe voor iedereen hetzelfde zijn.
- De meestal vooraf geformuleerde antwoordalternatieven moeten voor iedereen hetzelfde zijn.
- De antwoorden op de vragen moeten systematisch worden geregistreerd.
- De antwoorden moeten statistisch worden geanalyseerd.
- Een groot aantal personen wordt benaderd.

Het is van belang bij het opstellen van enquêtes dat degene die deze uit voert een ruime voorkennis beschikt over het onderwerp dat centraal staat. De uitvoerder moet een helder beeld hebben over de vragen en de mogelijke antwoorden.

Een enquête kan goed gebruikt worden om data en informatie te verzamelen over de volgende onderwerpen:

- Attitudes; de houding van mensen tegenover andere mensen, landen, bedrijven, producten en dergelijke.
- Opinies; de mening die mensen hebben over een bepaald onderwerp.
- Gevoelens; producten, diensten, mensen en dergelijke roepen vaak gevoelens bij mensen op.
- Gedachten; mensen kunnen over van alles en iedereen gedachten hebben. Bijvoorbeeld over zichzelf, over anderen, over vrijheid en over de dood.
- Kennis; de bekendheid met bepaalde informatie.
- Gedragsintenties; de dingen die men van plan is te gaan doen.

- Omstandigheden; informatie over de positie die mensen in de samenleving innemen en kenmerken van de omgeving waarin mensen zich bevinden.

Er bestaan verschillende soorten enquêtevormen, namelijk:

- Schriftelijke enquête
- Mondelinge enquête
- Telefonische enquête
- Enquête met behulp van de computer
- Groepsgewijs afgenomen enquête.

Voordelen van een mondelinge enquête.	Nadelen van een mondelinge enquête:
Minder voorbereiding.	Duur.
Geschikt voor open en ingewikkelde vragen.	Moeilijk te organiseren.
Veel vragen.	Niet erg anoniem.
Goede controle op invullen.	Gevoelig voor sociale wenselijkheid.
Weinig onvolledige lijsten.	
Relatief weinig non-respons.	

Voordelen van een schriftelijke enquête.	Nadelen van een schriftelijke enquête.
Goedkoop	Veel voorbereiding.
Gemakkelijk te organiseren	Ongeschikt voor open en ingewikkelde vragen.
Anoniem	Niet te veel vragen.
Minder gevoelig voor sociale wenselijkheid.	Geen controle op invullen.
	Veel onvolledige lijsten.
	Weinig non-respons

In het kort hebben wij benoemd wat een enquête inhoudt en waar opgelet dient te worden. Zoals we schreven is het van belang om over een ruime voorkennis te beschikken met betrekking tot het onderwerp. Wanneer je niet over deze kennis beschikt kun je geen concrete vragen op papier zetten en daarbij verschillende antwoordmogelijkheden formuleren.

We hebben een aantal voor- en nadelen benoemd van een schriftelijke enquête benoemd versus de mondelinge enquête. We merken op dat er voornamelijk praktische verschillen zijn, zoals tijdsduur, kosten en organisatieplanning. Op deze punten hebben wij dan ook gekozen voor een schriftelijke enquête. Inhoudelijk kunnen wij tegen onvolledige lijsten, het niet hebben van controle en veel voorbereiding oplopen.

3.2 Samenvatting.

Tijdens ons onderzoek hebben wij gebruik gemaakt van een schriftelijke enquêtevorm. We hebben derde- en vierdejaars deeltijd- en duaalstudenten gevraagd onze enquête in te vullen. We hebben gekozen voor deeltijd- en duaalstudenten vanwege het feit dat deze studenten praktijkervaring hebben. De studenten kunnen dan een concreter beeld vormen van de praktijk. We hebben onder 50 studenten de enquête verspreid en er is ook sprake van een responsie van 50 studenten. De enquête is terug te vinden in bijlage 1. We hebben een analyse gemaakt en deze weergegeven in grafieken en tabellen, die u terug kunt vinden in bijlage 2.

Van de 50 respondenten bestaat ruim 85% uit deeltijdstudenten en de overige uit duaalstudenten. Dit komt doordat de groep duaalstudenten relatief klein is. Beide groepen beschikken over ruime praktijkervaring. Uit de analyse komt naar voren dat ruim 80% van de ondervraagde bekend is met de loverboyproblematiek. Slechts 9% geeft aan in het werk of elders te maken te hebben met de loverboyproblematiek.

Op de vraag of de instelling/organisatie waar men werkzaam is aandacht schenkt aan de loverboyproblematiek, antwoorden 95% met nee. 70% van de ondervraagden geven aan

meer te willen weten over de loverboyproblematiek en 65% geeft aan behoefte te hebben dat er binnen de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening aandacht aan besteed wordt. 50% van de ondervraagden geeft aan zich te willen richten op de slachtoffers en een kwart op de loverboy zelf, of familie en andere betrokkenen van het slachtoffer. Als laatste hebben wij de ondervraagde gevraagd welke onderwerpen zij in een lesmodule naar voren willen laten komen. Uit de analyse komt naar voren dat de antwoorden bij deze vraag vrij gelijk liggen. Het juridische aspect en seksuele voorlichting komen als laagst in de cijfers naar voren. Preventie, signalering en hulpverlening scoren het hoogst, gezamenlijk 60%. We hebben de ondervraagden ook nog gevraagd in welke vorm zij een lesmodule gepresenteerd willen krijgen. Er is het hoogst gescoord op voorlichting, theorie en video.

3.3 Conclusie.

Concluderend kunnen we stellen dat er de behoefte bestaat bij sph-studenten om zich te verdiepen in de loverboyproblematiek. Uit de praktijk komt ook naar voren dat de behoefte bestaat aan sph'ers met de kennis en deskundigheid van de loverboyproblematiek. Dit heeft u kunnen lezen in paragrafen 2.4 en 2.5. Uit de analyse blijkt dat relatief weinig studenten te maken hebben met de loverboyproblematiek. Dit hield ons niet tegen verder te gaan met de ontwikkeling van ons eindproduct. De loverboyproblematiek is aan ontwikkeling onderhevig en neemt in frequentie flink toe. Daarnaast is er sprake van een nieuw verschijnsel dat ook meisjes actief zijn in de loverboy praktijken. Meisjes halen andere meisjes het circuit binnen. Dit is naar voren gekomen tijdens werkconferentie Loverboys op 18 september 2003. De onderwerpen waar men zich op zou willen richten zijn als volgt:

- Preventie
- Signalering
- Hulpverlening
- Sociale weerbaarheid.

Men zou bovenstaande onderwerpen op de volgende wijze aangeboden willen krijgen:

- Voorlichting
- Theorie
- Video

De ervaring van het doen van een enquête als onderzoek is positief. We hebben concrete gegevens kunnen verzamelen en zijn tot een heldere analyse gekomen. Het bleek wel lastig om de studenten te bereiken, die de enquête in moesten vullen. Dankzij de hulp van docenten hebben wij alsnog een respectievelijk aantal studenten de enquête kunnen laten invullen.

3.4 Conclusie versus probleemstelling.

Ter verduidelijking zullen we hieronder de probleemstelling terughalen uit paragraaf 1.4.

“Welke kennis en deskundigheid hebben toekomstige sociaal pedagogische hulpverleners nodig, met betrekking tot de problematiek van de loverboy, om deze toe te passen in het sociaal pedagogische werkveld?”

Uit de analyse van de enquête is naar voren gekomen dat de sph-student behoefte heeft aan deskundigheidsbevordering betreffende de loverboyproblematiek. Dit richt zich op de volgende raakvlakken; signalering, hulpverlening en preventie. Daarnaast bestaat ook de behoefte vanuit de praktijk aan kennis en deskundigheid over de loverboyproblematiek. Sph-studenten die deskundigheidsbevordering hebben genoten van de loverboyproblematiek zijn veelgevraagd. Daarnaast is de sph-student gemotiveerd in deskundigheidsbevordering over de loverboyproblematiek.

4 Ons eindproduct.

In dit hoofdstuk gaan we ons richten op het eindproduct. In de eerste paragraaf lichten we onze keuze toe voor het gekozen eindproduct. In paragraaf 4.2 zullen we ons theoretisch richten op de term competentie. Het onderwijs is onderhevig aan veranderingen en daar komt de term competentie bij kijken. In paragraaf 4.3 zullen we aan de hand van het stappenplan vanuit het boek *Leren (en) doceren in het hoger onderwijs* van A.J Kallenberg e.a (2000), beschrijven hoe onze VSE-module tot stand is gekomen. In paragraaf 4.4 en tevens laatste paragraaf zullen wij het eindproduct op zich gaan bespreken. We doelen hier op het proces van totstandkoming en hoe het eindproduct er uiteindelijk uit zal gaan zien.

4.1 *Een VSE-module, waarom?*

In onze probleemstelling stellen wij de vraag hoe we de deskundigheid van de sph'er kunnen vergroten. Als eerste hebben wij een literatuurstudie verricht naar wat een loverboy is en wat zijn werkwijze is. Daarnaast hebben wij vanuit het werkveld ervaringen besproken en kunnen concluderen wat er gemist wordt aan handvatten, namelijk deskundigheid met betrekking tot signalen en sociale kaart.

Vervolgens hebben wij een enquête onder de sph-studenten gehouden en een aantal vragen voorgelegd met betrekking tot de loverboyproblematiek. Er kwam duidelijk naar voren dat men de behoefte had om hun deskundigheid te vergroten op dit gebied. Zij wilden zich met namen richten op preventie, signalering, hulpverlening en sociale weerbaarheid. Tevens hebben wij hen gevraagd hoe zij dit in een lesmodule zouden willen zien. Procentueel kwamen voorlichting, theorie en video als grootste behoeftes naar voren.

Binnen de Haagse Hogeschool worden er verschillende lesvormen gehanteerd. Er is sprake van een tweedeling met betrekking tot verplichtte lesmodules en VSE-modules. VSE staat voor Vrije Studie Eenheid. In de het verdere productverslag zullen we de term Vrije Studie Eenheid afkorten met de term VSE. De student kan kiezen uit verschillende VSE-modules om zijn/haar Vrije Studie Eenheden te behalen.

Wij hebben gekozen om de theorie betreffende de loverboyproblematiek vorm te geven in een VSE-module. We hebben overwogen om het te plaatsen binnen de verplichte lesmodules, maar het is niet te verenigen met de specifieke eisen van een verplichte lesmodule. Bovendien hebben wij het onderwerp niet bij ieder werkveld van de sph-er kunnen plaatsen.

Onze keuze voor een VSE-module richt zich voornamelijk op het feit dat sph-studenten er zelf voor kunnen kiezen. De animo voor het volgen van het VSE-module is dan groter. Daarnaast kunnen de sph-studenten kiezen voor de VSE-module wanneer zij de behoefte hebben aan deskundigheidsbevordering betreffende de loverboyproblematiek. De sph-studenten kunnen hun praktijkervaring koppelen aan onze VSE-module. De sph-studenten zijn gemotiveerd om de VSE-module te volgen.

Tevens hebben we in ons onderzoek door middel van de enquête naar voren laten komen aan welke vormen van deskundigheidsbevordering behoefte is. Voorlichting, theorie en video zijn naar voren gekomen en zullen we ook verweven in onze VSE-module. Zie hierover meer in paragraaf 4.4.

4.2 *Wat is een competentie?*

In het hoger onderwijs gaat de aandacht steeds meer uit naar competentiegericht opleiden en zelfsturend leren. De introductie van een nieuwe vorm van leerrecht waarbij studenten van hogescholen in een (dual) opleidingstraject werken en studeren combineren.

Er bestaan verschillende definities betreffende het begrip competentie. We zullen in deze paragraaf een aantal kort benoemen. De eerste die wij vonden luidt als volgt:

“Competentie in de zin van brede vaardigheid heeft betrekking op een cluster van vaardigheden, attitudes en achterliggende kenniselementen, dat als minimum geldt om bepaalde arbeidstaken correct te verrichten door het vertonen van adequaat gedrag.” (Thijssen, 1998)

In het boek *het belang van competenties in organisaties* van Drs. Buskermolen e.a (1999) geeft men aan dat er verschillende opvattingen, definities en interpretaties bestaan over competentie. Een literatuurstudie door Bos (1998) naar een aantal omschrijvingen van de definitie competentie onderscheidt twee invalshoeken: een bedrijfskundige en een onderwijskundige invalshoek. De conclusie is dat er zes componenten zijn die samen voldoen om elke definitie af te dekken.

- een inhoudsclassificatie van competenties of competentiegebieden
- de context waarbinnen competenties beheerst moeten worden
- vaardigheden als onderdeel van competenties
- kenniselementen als onderdeel van competenties
- persoonlijke eigenschappen die soms onderdeel zijn van competenties
- de criteria de een aanduiding van het niveau van beheersing van competenties aangeven

Drs. Buskermolen e.a (1999) benoemt een definitie afkomstig uit de sfeer van hogere opleidingen.

“Competentie van een persoon heeft betrekking op de volgende kwaliteiten en eigenschappen: kennisgebieden integreren, praktijksituaties kritisch evalueren op bekende en nieuwe kenmerken, reflecteren op situaties waarin aangeleerde routines tekortschieten en kennis en nieuwe vaardigheden ontwikkelen als de situatie daartoe uitnodigt”. (Everwijn, 1996)

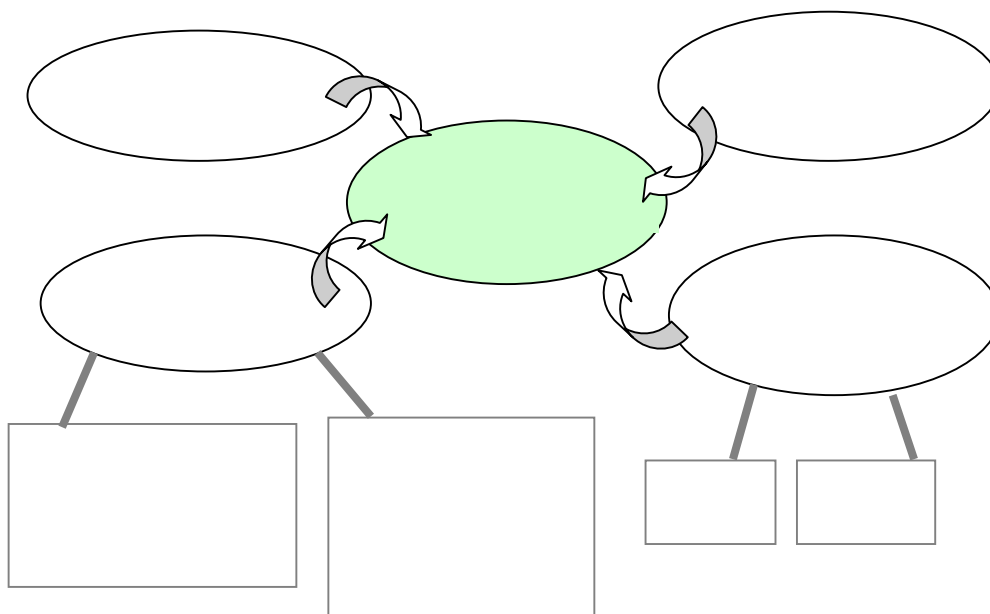
Drs. Buskermolen (1999) benoemt een definitie benoemen uit een project van de Open Universiteit Nederland voor ontwikkeling van een elektronische leeromgeving waarin onder andere competentiegericht onderwijs mogelijk is.

“Een competentie is het vermogen om binnen bepaalde domeinen kennis en vaardigheden adequaat toe te passen, dat wil zeggen adequate oplossingen van problemen binnen en tussen beroepsdomeinen en probleemcontexten te kunnen ontwerpen, ontwikkelen, toepassen en/of evalueren”.

Niet alleen het vergaren van kennis is belangrijk tijdens een studie. De student moet ook voorbereid zijn op een toekomst in het door de student(e) gekozen werkveld. Daarom wordt tijdens de opleiding veel aandacht aan de vier elementen van een competentie besteed: kennis, ervaring, vaardigheden en beroepshouding. Deze vier elementen worden omschreven in de onderstaande definitie van competentie.

“Een competentie is de combinatie van kennis, vaardigheden, attitude en persoonskenmerken die een persoon gebruikt om te functioneren naar de eisen die gesteld worden in een specifieke context (arbeids-, opleidings-, maatschappelijk- & culturele context)”. (A.J. Kalleneberg, 2000)

Het begrip competentie heeft Kallenberg in het volgende schema tot uitwerking gebracht.

Zoals zoveel HBO-opleidingen staat ook de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening van de Haagse Hogeschool voor de taak om landelijk vastgestelde kwalificaties te vertalen naar een competentiegericht onderwijsprogramma met een eigen gezicht. Om dit te realiseren is de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening in september 1999 een tweejarig project gestart dat door twee medewerkers van PLATO wordt begeleid. PLATO staat voor platform opleiding, onderwijs en organisatie en is een universitair centrum voor onderwijsontwikkeling, advisering en onderzoek. Vanaf de oprichting in 1983 heeft PLATO een groot aantal binnen- en buitenlandse projecten uitgevoerd. PLATO bestaat uit een team van onderwijskundigen, pedagogen, psychologen en HRD-deskundigen, ondersteund door een administratieve coördinator en een secretaresse. Afhankelijk van de taakstelling in een project kunnen ook deskundigen vanuit andere relevante disciplines worden ingezet. We hebben niet kunnen achterhalen hoe het anno 2004 met de samenwerking van de Haagse Hogeschool en PLATO staat.

Bij competentie staan vaardigheden, kennis, ervaring en beroepshouding centraal. Concreet houdt dit in dat er gekeken wordt naar wat de student kan, wat de student reeds weet, wat de student aan interne (fysiek, kracht) en externe (milieu, omgeving) persoonskenmerken heeft en of de student gemotiveerd is en wilt.

4.3 Ontstaan van de VSE-module.

Schematisch geven wij weer hoe de VSE-module ontstaan en opgebouwd is. We hebben hier gebruik gemaakt van het boek *Leren (en) Doceren in het hoger onderwijs* van Kallenberg e.a (2000).

1. De eerste stap is het vaststellen van het centrale thema.
 - a. Het centrale thema van onze VSE-module is de deskundigheid vergroten van SPH-studenten mbt de loverboyproblematiek.
 - b. Plaats in het curriculum. Aan de hand van onze enquête bleek dat 65,45 % van de respondenten geïnteresseerd was in een VSE-module over de loverboyproblematiek. De VSE-module is Sph gerelateerd en het zijn wensen van de student vanuit de opleiding.
 - c. Beschikbare tijd. Het keuzevak zal plaatsvinden in een blok, wat bestaat uit 10 weken. Er zullen 7 lessen zijn, twee vallen uit vanwege tentamens en 1 week is vrij in te vullen.

- d. **Onderwerpen.**
 We hebben hierin de onderwerpen meegenomen die uit de praktijkervaring en enquête naar voren zijn gekomen
- Wat is een loverboy?
 - Risicogroep slachtoffers
 - Preventieve vaardigheden
 - Signalerende functie
 - Hulpverlening
 - Ouders en andere betrokkenen.
 - Sociale kaart
 - Gastdocent
2. De tweede stap bestaat uit de cognitieve beginsituatie. Deze is verdeeld in voorkennis en studievaardigheden.
- a. **Voorkennis;** Sph'ers hebben inmiddels de module seksualiteit en intimiteit gevolgd. Deze VSE-module vindt dan ook plaats in het vierde jaar. Door na deze module studenten te laten kiezen voor ons VSE-module beschikken de studenten over de noodzakelijke basiskennis. Het keuzevak is een verdieping van de module seksualiteit en intimiteit.
 We richten ons bij het keuzevak niet op de seksuele voorlichting, maar op de problemen die kunnen ontstaan bij een intieme relatie, gedwongen of vrijwillig.
Kennis van de student is een competentie, wat weet de student al?
- b. **Studievaardigheden;** De vse-module vindt plaats op een hbo-niveau. Het is immers een hbo-opleiding.
Vaardigheid van de student is een competentie, wat kan de student?
3. De derde stap bestaat uit het vaststellen van de affectieve beginsituatie. Deze stap bestaat uit de volgende punten:
- a. Leeroriëntaties van studenten. Dit is persoonlijk en er bestaan drie mogelijke oriëntaties.
- **Intrinsiek**
 De studenten zijn gemotiveerd, ze hebben grotendeels zelf voor de VSE-module gekozen.
 Ze willen hun kennis en deskundigheid vergroten.
Houding is een competentie, is de student gemotiveerd en bereid om de VSE-module te volgen?
 - **Extrinsiek**
 Studenten volgen de VSE-moudule om studiepunten te behalen.
Houding is een competentie, is de student gemotiveerd en bereid om de VSE-moudule te volgen?
 - **Prestatiegericht**
 Het gaat enkel om prestaties, het hoogste cijfer behalen, er is geen echte interesse voor de VSE-module.
Houding is een competentie, is de student gemotiveerd en bereid om de VSE-module te volgen?
- b. Eerdere positieve of negatieve leerervaringen van studenten.
Ervaring is een competentie, sprake van interne en externe factoren.
- c. De docent en de student beïnvloeden elkaar.
 Het functioneren van de groep wordt door aantal aspecten bepaald:
- **Grootte en samenstelling groep.**

Bij hoorcolleges maximaal 25 studenten, dan heeft de docent de mogelijkheid om vragen te beantwoorden.
Bij de werkcollege zullen er groepjes van ± 5 studenten gevormd worden.

- **Persoonlijkheid docent.**
Voor het keuzevak wordt er gezocht naar een docent die ervaring heeft met het lesgeven over seksualiteit en intimiteit. De docent moet op een boeiende manier zijn verhaal doen. Ook moet er op een juiste manier tijdgemaakt worden voor het beantwoorden van vragen.
 - **Aanwezige sfeer.**
Er moet ruimte zijn voor het stellen van vragen en het houden van discussies.
 - **Doelen.**
 - Aandacht vestigen loverboyproblematiek
 - Het vergroten van de kennis met betrekking tot de loverboyproblematiek.
 - Het vergroten van het inlevingsvermogen van de studenten in de loverboyproblematiek.
 - Het aanreiken van methoden en handswijze, zodat de studenten het beter zullen signaleren, zo mogelijk voorkomen en hulp kunnen bieden als ze het in de praktijk tegenkomen.
 - **Bekendheid werkvormen.**
Werkcolleges en hoorcolleges zijn bekend binnen de HHS.
- d. Kwaliteit onderwijs
- **Docent.**
De docent moet over voldoende kennis en vaardigheden beschikken, om deze problematiek te kunnen behandelen. Zodat er een juiste informatie overdracht plaatsvindt op een duidelijke en systematische wijze.
De docent moet een goede interactie hebben met de studenten, zodat hij in kan spelen op de vragen, opmerkingen en ideeën van de studenten. Enthousiast.
 - **Studeerbaarheid.**
Duidelijk opgezet lesprogramma, dat aansluit op de voorkennis.
 - **Faciliteiten.**
Deze zijn voldoende binnen de HHS.
 - **Situationele.**
Tijdstip college. Dit kunnen we nu nog niet vaststellen.

4.4 De VSE-module op zich.

We hebben de keuze gemaakt om een VSE-module op te zetten. In de voorgaande paragraaf is de totstandkoming hiervan schematisch weergegeven.

Om een duidelijk beeld te geven van ons eindproduct hebben we een syllabus ontwikkeld aangaande de VSE-module loverboyproblematiek. We hebben ervoor gekozen om dezelfde lijn aan te houden zoals de meeste syllabi van lesmodules technisch en inhoudelijk zijn vormgegeven.

In de syllabus zijn de volgende onderwerpen terug te vinden:

- Voorwoord.
- Algemene omschrijving.
- Relatie tot andere programma's en kwalificaties.
- Doelstelling van de module.
- Werkwijze en opdrachten.
- Toetsing en beoordeling.
- Studielast.

- Aanwezigheid en participatie.
- Literatuur.
- Kalender.
- Bijlage met daarin de toetsopdracht.

Naast de syllabus hebben we een reader opgesteld. In deze reader zijn verschillende artikelen aangaande de loverboyproblematiek opgenomen. De reader vormt de literatuurstudie voor de student. De artikelen uit de reader zijn afkomstig uit folders, tijdschriften, dagbladen en internet.

5 Wat is onderwijs?

Zoals u in het voorgaande hoofdstuk heeft kunnen lezen zal het eindproduct bestaan uit een syllabus en een reader voor een VSE-module. Beide vormen een onderdeel van een opleiding, een school, een organisatie waar je iets kan leren. Met deze rede is hoofdstuk 5 ontstaan. Wat is leren eigenlijk? Hoe kun je op de juiste manier als student leren, maar ook hoe je als docent het beste de student iets kan leren. In de probleemstelling komt de vraag naar voren welke deskundigheidsbevordering sph-studenten nodig hebben. Daarnaast kan men ook de vraag stellen hoe men dit het beste kan vorm geven.

5.1 Een stukje theorie.

Wat is leren? Het antwoord op deze gemakkelijke vraag is niet zo eenvoudig te geven. Met deze zin begint het eerste hoofdstuk in het boek *Leren (en) doceren in het hoger onderwijs* van A.J Kallenberg e.a (2002). Kallenberg benoemt dat er verschillende wetenschappers met theorieën over leren zijn geweest, maar er is nog altijd geen definitieve theorie gevonden. Wel heeft iedere theorie een aandeel gehad in de kennis over het verloop van het leerproces. In de volgende paragrafen zullen we met regelmaat terugverwijzen naar Kallenberg e.a.

5.1.1 Verschillende leertheorieën.

In het boek *Leren (en) doceren in het hoger onderwijs* van A.J. Kallenberg e.a (2002) benoemt men de drie belangrijkste leerprocessen uit de vorige eeuw. Dit zijn de behavioristische theorie, de cognitieve theorie en de handelingspsychologie.

De behavioristische theorie:

De behavioristische theorie is gebaseerd op de zogenoemde stimulus-responstheorie. Leren vindt plaats wanneer een prikkel uit de leeromgeving (stimulus) een reactie in de vorm van een bepaald gedrag (respons) teweegbrengt. Een positieve stimulus leidt tot een sneller en beter leerresultaat en door een negatieve stimulus kan iets worden afgeleerd benoemt A.J. Kallenberg e.a (2002) in zijn boek.

Binnen het behaviorisme zijn er twee opvattingen over leren te benomen; de klassieke conditionering en de operante conditionering.

De klassieke conditionering is ontwikkeld door de Russische fysioloog Pavlov aan het eind van de 19^e eeuw. Pavlov heeft door middel van zijn onderzoek naar speekselafscheiding bij honden aangetoond dat de fysiologische of aangeboren reflex kan worden vervangen door een geconditioneerde reflex. Men bedoelt hiermee dat twee gebeurtenissen die tegelijkertijd of vlak na elkaar plaatsvinden, de zelfde functie voor het gedrag kunnen krijgen.

De operante conditionering is ontdekt door de Amerikaan Thorndike. Thorndike ontdekte de wet van effect: gedragingen die tot succes leiden worden versterkt en de ineffectieve gedragingen worden verzwakt en doven ten slotte uit. Leren vindt plaats door de versteking of bekrachtiging van (gewenst) gedrag.

Skinner ontwikkelde een onderwijs vorm gebaseerd op deze wet van het effect.

Studenten beantwoorden in hun eigen tempo vragen na het lezen van kleine stukjes tekst, waarin de antwoorden op de vragen over het algemeen al zijn opgenomen. Direct na het beantwoorden van de vragen krijgen ze feedback over de juistheid van het gegeven antwoord. A.J. Kallenberg e.a (2002) geven aan dat dit geen wondermiddel blijkt te zijn , omdat het leerproces van te voren te veel wordt vastgelegd.

Toepassingen in het onderwijs:

- Reinforcement; bekrachtiging, versterkt hetgeen wat geleerd is. (Rigter, 1998) Door de studenten bekrachtiging te geven worden ze gemotiveerd. B.v. een verlegen student prijzen en stimuleren als hij een mening durft te geven. Wanneer dit iedere keer gedaan wordt zal de student meer en meer zijn eigen mening te durven geven.

- Shaping of modelleren; kijken naar anderen en het gedrag overnemen. (Rigter, 1998)
Wanneer een student iets moet leren wat moeilijk is, is het verstandig dit in kleine overzichtelijke stukken aan te bieden.

De cognitieve theorie:

A.J. Kallenberg e.a (2002) geven in hun boek aan dat de cognitieve theorie ervan uit gaat dat nieuwe informatie zich inhoudelijk moet aansluiten bij reeds aanwezige kennis. Leerstof die studenten niet kunnen koppelen aan al bestaande kennis, zal geen referentiepunt ervaren en de student zal het weer vergeten.

De beperking van de cognitieve theorie is dat er te weinig accent gelegd wordt op emoties, karakters, intenties en te veel aandacht op het leren zelf. De cognitieve theorie bestaat uit een aantal representanten, gestaltpsychologie, zelfontdekkend leren en betekenisvol leren. Hieronder zullen we deze verder uitdiepen.

Gestaltpsychologie: stroming die zich bezig houdt met het waarnemen. Bij waarnemen is het geheel belangrijker, dan de delen waaruit het figuur is opgebouwd. (Rigter, 1998)

- Einstellung: oplossing niet gevonden voor probleem, omdat oplosser met andere gedachte in zijn hoofd zit en niet tot 'inzicht' komt.
- Pregnantie-principe: afbeeldingen die niet volledig af zijn worden op grond van persoonlijke interpretaties afgemaakt.

Zelfontdekkend leren:

- Student selecteert, interpreteert, transformeert informatie zodanig dat deze in zijn eigen cognitieve structuur past.
- Student leert zelfstandig te denken en zelf problemen op te lossen.
- Toepassing in het onderwijs:
 - Onderwijs gericht op de ontwikkeling van probleemoplossende vaardigheden
 - Enige sturing nodig van onderwijsgevende wat leidt tot een positieve leerattitude.

Betekenisvol leren:

- Nieuwe kennis kan verbonden worden aan reeds aanwezige kennis in de cognitieve structuur van de student, de ankerbegrippen.
 - Onderschikkend, nieuwe informatie wordt verbonden aan een algemener begrip.
 - Bovenschikkend, aanwezige begrippen worden voorzien van een nieuw, algemener begrip.
 - Nevenschikkend, nieuw begrip wordt gekoppeld aan reeds aanwezige begrippen zonder onder- of bovenschikking.

Handelingspsychologische theorie:

A.J. Kallenberg e.a (2002) benoemen dat de handelsgerichte theorie gericht is de gedachte dat leren zich voltrekt door handelen. Er moet niet enkel gelet worden op het resultaat, maar ook op het proces waartoe het resultaat leidt.

Bij een cognitieve handelingsstructuur legt een student relaties tussen begrippen, regels en principes. Hierdoor vindt inzichtelijk handelen plaats. Er zijn 4 soorten handelen:

Het materiële handelen	: Er wordt gehandeld met concreet materiaal
Het perceptieve handelen:	: Er worden objecten waargenomen
De verbale handeling:	: Er wordt hardop of mompelend gedacht over voorstellingen
De mentale handeling:	: Er wordt gehandeld met begrippen en regels

Belangrijk is, dat de student goed weet waarom hij iets gedaan heeft, wat er fout is gegaan en hoe hij het op kan lossen of verbeteren.

Goed onderwijs is oriënteren vooraf en reflecteren achteraf. Goed onderwijs richt zich niet op handelingen en op de toevallige prestatie.

Toepassing in het onderwijs:

- Kleine stappen: de leerstof moet in kleine stappen aangeboden worden.
- Trapsgewijs leren.
- Gedragsgericht instrueren: benadruk het gedrag dat tot het doel moet leiden.
- Recapitulatie: maak voor de studenten een ordelijke en overzichtelijke samenvatting van de handelingen. In nieuwe situaties kan de student deze weer gebruiken.
- Succesbeleving: splits de leerstof in deeltaken zodat de student meer succesbeleving hebben.

Er zijn ook weer nieuwe theorieën ontstaan: de fenomenologische theorie, dit is een reactie op de te beperkte aandacht die binnen de cognitieve stroming wordt besteed aan de vraag hoe studenten zelf hun leerproces ervaren (Marton, 1996)

De metacognitieve theorie legt de nadruk op de situatie of context gebonden karakter van de menselijke kennis. Dit omvat de kennis en opvattingen die iemand heeft over zijn cognitief functioneren (denken, redeneren, leren, onthouden enz), en over de wijze waarop dit functioneren gestuurd kan worden.

Als laatste hebben we het constructivisme. Deze theorie benadrukt nog meer dat leren een actief en constructief proces is. Leren is eigenlijk alleen maar goed mogelijk wanneer de student zelf construerend bezig is met de leerstof.

Nieuwe informatie moet worden gekoppeld aan bestaande voorkennis.

5.1.2 Wat is leren?

Leren is een actief proces. (A.J. Kallenberg. 2002) Bij leren gaat het om een spontane verandering, er zijn geen directe invloeden van buitenaf.

De definitie van leren: *leren is een constructief, cumulatief, zelfgestuurd, doelgericht, gesitueerd, coöperatief en individueel verschillend proces van kennisverwerving, betekenisgeving en vaardigheidsontwikkeling.* (Verschaffel, 1995)

We lichten de kenmerken kort toe.

- *Constructief*: de student bouwt zelf de kennis op in interactie met de omgeving.

De aangeboden informatie wordt geïnterpreteerd, bewerkt en geassimileerd in interactie met de reeds aanwezige kennis en vaardigheden, verwachtingen en behoeften.

- *Cumulatief*: de student bouwt voort op en maakt gebruik van de kennis en vaardigheden waarover hij al beschikt.

- *Zelfgestuurd*: de student heeft zelf controle over het eigen leren en wordt onafhankelijk van externe sturingen en regulaties. De student wordt daarom steeds minder afhankelijk van de begeleiding en interventies van de docent.

- *Doelgericht*: de student is zich bewust van een doel en heeft daarover verwachtingen.

Leren is het meest succesvol wanneer studenten hun eigen doelen bepalen en nastreven.

- *Coöperatief*: de student leeft in interactie en in coöperatie met anderen van wie hij hulp krijgt. De taak van de docent bestaat erin studenten te begeleiden in het zelfstandig beheersen van de taken en in het creëren van nieuwe zones.

- *Individueel verschillend*: het leerproces van de student voltrekt zich individueel door indirecte kenmerken (leeftijd, thuismilieu, sekse), algemeen psychologische kenmerken (intelligentie, faalangst, introversie/ extraversie, enzovoort) en directe kenmerken (aanwezige kennis en vaardigheden, cognitieve strategieën, metacognitieve kennis en vaardigheden, vakbeleving interesse, enzovoort) van de student.

5.1.3 Stimulerende leefomgeving.

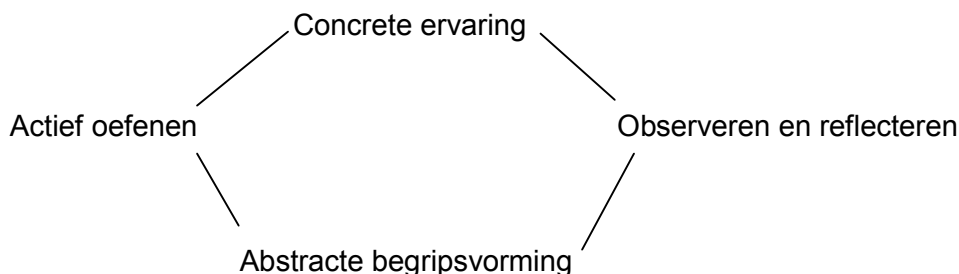
De student is gebaat bij een stimulerende leeromgeving. Voor het ontwerpen van een stimulerende leeromgeving worden vier dimensies onderscheiden:

1. De leerinhoud;
De docent moet beseffen dat er meer is dan vakkennis alleen en er moet ook gelet worden op de overige componenten. De componenten bestaan uit:
 - a. Stof boeiend presenteren.
 - b. Interesse opwekken.
 - c. Positieve, opbouwende beoordeling geven.
 - d. vertrouwen in capaciteiten van studenten laten blijken.
 - e. Relevantie aantonen van het vak of van de taak.
 - f. Studenten in zichzelf laten geloven.
 - g. Vertrouwen genereren.
 - i. Angst wegnemen.
2. De onderwijsmethoden;
Wil de student goede kennis en vaardigheden verwerven dan moet hij door de docent begeleid worden met gerichte hulp en ondersteuning.
3. De sequentie van leertaken;
De leertaken moeten zoveel mogelijk geordend worden naar gelang hun complexiteit en diversiteit.
4. De sociaal context van leren;
Studenten moeten taken en problemen krijgen voorgelegd die aansluiten en representatief zijn voor de diverse contexten waarin ze hun verworven kennis en vaardigheden later zullen toepassen. Door de studenten in groepjes te laten werken, zullen zij ook veel van elkaar leren.

5.1.4 De leercyclus.

Leren komt pas op gang, wanneer het gezien wordt als het verwerven van kennis en het opdoen van ervaring elkaar afwisselen (Kolb, 1976).

Kolb beschrijft een combinatie van leeractiviteiten die studenten moeten doorlopen, in vier cyclische fasen:

Leercyclus van Kolb (1976).

De vier cyclische fasen zijn:

- concrete ervaringen opdoen
- de situatie observeren waarin concrete ervaringen zijn opgedaan en het reflecteren over deze ervaringen
- tot begripsvorming komen met behulp van de theorie (abstracte begripsvorming)
- in de praktijk uitproberen (actief uitproberen).

Afhankelijk van de leerstijl van de student, zou in een ideale situatie voor iedere student een leerroute uit kunnen worden gezet. Jammer genoeg is dat niet mogelijk wanneer je een groep van dertig studenten hebt.

De docent moet dus een keuze maken waar hij wilt beginnen in de cyclus en deze moet dan helemaal doorlopen worden. Pas dan is er sprake van leren.

5.1.5 De onderwijsvorm.

Hoorcolleges:

Hoorcolleges zijn de klassieke werkvorm. Een hoorcollege heeft als doel het scheppen van een kader voor de zelfstudie. Tijdens een hoorcollege houdt de docent een betoog en de studenten maken aantekeningen. De docent kan af en toe een vraag stellen, om te kijken of de studenten het begrijpen en om ze bij de les te houden. Er is ook ruimte voor de studenten om af en toe een vraag te stellen, voor nadere toelichting of bij onduidelijkheden.

Hoorcolleges zijn vaak niet verplicht en er kunnen meerdere groepen bij elkaar zitten.

Aan het einde van de college reeks wordt er een schriftelijke tentamen gegeven, of bij kleine groepen een mondeling tentamen. Daarnaast is het ook mogelijk dat de studenten een paper moeten schrijven of een opdracht moeten uitvoeren.

Voor en nadelen van een hoorcollege:

De voordelen.

Het is een goedkope manier, er kunnen veel studenten gebruik maken van één docent.

Er kan op een efficiënte manier, gestructureerde informatie doorgegeven worden.

De nadelen.

De docent weet niet of de aangeboden informatie begrepen is, omdat er geen interactie is.

Er is niet veel ruimte voor de eigen inbreng van studenten, waardoor de docent niet altijd aan kan sluiten bij de kennis en problemen van de studenten.

Er hangt veel af van de doceertoon en kwaliteit van de docent. Bij een duidelijke doceertoon en een goed verhaal zullen de studenten hun aandacht er wel bij kunnen houden, maar als dit ontbreekt zal dit een probleem zijn.

Bij hoorcolleges gaat het vooral om kennisoverdracht. De verwerking van de leerstof wordt geheel aan de studenten zelf overgelaten.

Conclusie.

Hoorcolleges zijn vooral goed te gebruiken bij de abstracte begripsvorming (kennisoverdracht).

Wanneer de hoorcolleges met andere werkvormen gecombineerd worden, kan een hoorcollege een waardevolle onderwijsvorm zijn.

Werkcolleges

Een werkcollege wordt in kleinere groepen gegeven (tot ongeveer dertig studenten). Onder begeleiding van een docent wordt een bepaalde leertaak uitgevoerd.

De studenten zijn zelf aan het werk en de docent kan individueel reageren op de studenten.

In een werk college is het mogelijk dat studenten met elkaar te overleggen of te discussiëren.

In een werkcollege is het mogelijk om in iedere fase van de leercyclus van Kolb te starten. Het is de keuze van de docent of hij meer sturing geeft aan het onderwijs of meer de studenten zelf dingen laat ondervinden.

De docent maakt voorafgaand aan de werkcolleges de leertaken voor de studenten, deze worden verwerkt in een werkboek (reader). De leertaken moeten duidelijk zijn. Wat is het doel van de leertaken, en wat wordt er verwacht. Bij werkcolleges is de aanwezigheid verplicht. Naast aanwezigheid moet de student (vaak) ook een product afleveren.

Voor- en nadelen van werkcolleges:

De voordelen.

Er kunnen in werkcolleges meerdere werkvormen toegepast worden, waardoor het voor de studenten interessanter blijft.

De studenten zijn actiever bij de lessen betrokken, ze moeten zelf nadenken en aan het werk.

De docent ziet beter waar de studenten problemen ervaren en kan hier direct op reageren.

De nadelen.

Werkcolleges kunnen alleen aan kleinere groepen gegeven worden, dit kost meer.

Het begeleiden van studenten vraagt andere capaciteiten van een docent, als hij deze niet goed beheerst wordt het al snel een verkapt hoorcollege.

Werkcolleges vragen meer voorbereidingstijd van een docent. Het opstellen van een goede syllabus is zeer arbeidsintensief.

Conclusie.

Werkcolleges zijn vooral goed in te zetten, als je studenten actief en zelfnadenkend aan het werk wil hebben.

In een werkcollege is het mogelijk om in iedere fase van de leercyclus van Kolb te starten, zodat je zodat de effectiviteit van het leren veel groter is.

5.2 Samenvatting.

In de voorgaande paragrafen hebben we verschillende theorieën, termen en definities behandeld. Er is geen eenduidige theorie over leren te benoemen. De verschillende leertheorieën; behavioristische theorie, handelingspsychologische theorie en cognitieve theorie, zijn duidelijk en helder omschreven. Aan het eind van ieder hoofdstuk staat aangegeven hoe je de theorie kunt toepassen in de praktijk en wat de voor- en nadelen zijn van deze theorie.

De student is gebaat bij een stimulerende leeromgeving. Deze wordt onderscheiden in vier dimensies. Deze zijn duidelijk onderverdeeld en bij elke dimensie wordt concreet de inhoud benoemd.

Vervolgens wordt de leercyclus van Kolb (1976) besproken. Deze cyclus is verdeeld in vier fasen die een student zal moeten doorlopen. Het theoriegedeelte wordt afgesloten met een paragraaf over de onderwijsvorm. Hoorcolleges en werkcolleges worden in deze paragraaf besproken. Iedere vorm van college wordt ingeleid en afgesloten met de voor- en nadelen van deze vorm van onderwijs.

5.3 Conclusie.

Aan de hand van bovenstaande punten hebben we een goede keuze kunnen maken welke theorie toepasbaar is binnen de VSE-module. Concluderend houdt het in dat de handelingspsychologische theorie het beste past bij de VSE-module. De handelingspsychologische theorie sluit voldoende aan bij een HBO opleiding. De student moet zelfstandig kunnen handelen en inzicht hebben in bepaalde stof en deze kunnen toepassen in de praktijk. Ook is het belangrijk dat de student weet hoe hij gehandeld heeft. Of de student nu juist of onjuist heeft gehandeld hij/zij moeten ten aller tijden kunnen reflecteren op zijn/haar eigen handelen. Op deze wijze wordt voorkomen dat de student een volgende keer wederom onjuist handelt. Wanneer de student ziet dat iets goed gaat, werkt dit positief en stimulerend.

Door te weten wat leren is hebben wij een beter inzicht in hoe de student denkt en handelt. Door de student zelf te laten handelen en doelen te laten stellen, is leren het meest succesvol.

Belangrijk is ook te weten welke kwaliteiten een docent moet bezitten, in welke omgeving het module gegeven wordt en in welke onderwijsvorm. Op deze manier kan men onderwijs aanbieden op het juiste niveau.

De leercyclus van Kolb zou goed toepasbaar zijn mits er niet teveel studenten in een groep zitten. In een ideale situatie zou voor iedere student een leerroute uit kunnen worden gezet. Nu moet de docent zelf een keuze maken waar hij wilt beginnen in de cyclus en de student moet zich hieraan aanpassen.

De onderwijsvorm is goed van toepassing gekomen om een keuze te maken wat wij willen. Ook hier zijn weer de voor en nadelen aangegeven, deze zijn nauwkeurig afgewogen. Aan de hand hiervan hebben wij gekozen voor een combinatie van een hoor en werkcollege. Door van elke vorm een deel te pakken, kan men het beste eruit halen. Een hoorcollege is goedkoop en kan een grote groep bereiken en in een werkcollege kan de kennisoverdracht uitgediept worden en is gericht op kleinere groepen.

5.4 Conclusie versus probleemstelling.

Ter verduidelijking zullen we hieronder de probleemstelling terughalen uit paragraaf 1.4.

“Welke kennis en deskundigheid hebben toekomstige sociaal pedagogische hulpverleners nodig, met betrekking tot de problematiek van de loverboy, om deze toe te passen in het sociaal pedagogische werkveld?”

In de probleemstelling komt de vraag naar voren welke kennis en deskundigheid toekomstige sph'ers nodig hebben over de loverboyproblematiek. In de voorgaande hoofdstukken hebben wij daar uitvoerig antwoord op gegeven. Momenteel spreekt de ervaring vanuit de praktijk over handelingsverlegenheid. Vanuit de praktijk bestaat de behoefte aan kennis en deskundigheid om te kunnen handelen.

In dit hoofdstuk hebben we ons gericht op de theorie hoe wij de kennis en deskundigheid over de loverboyproblematiek kunnen vergroten bij de sph-studenten. We hebben verschillende theorieën bekeken en uiteindelijk geconcludeerd welke theorie het beste bij de VSE-module past. We hopen met onze VSE-module de kennis en deskundigheid over de loverboyproblematiek op een concrete wijze over te brengen. Door middel van dit hoofdstuk hebben we dit in het juiste perspectief kunnen zien

6 Conclusies.

In dit hoofdstuk geven wij een conclusie nadat wij allerlei onderzoeken hebben verricht. We proberen een totaalbeeld te vormen over wat ons eindproduct inhoudt en hoe we hier toe gekomen zijn. We halen de probleemstelling en deelvragen vanuit paragraaf 1.4 nog eens terug en kijken hier met een kritische blik tegen aan.

We sluiten het hoofdstuk af door de gestelde criteria aan ons eindproduct terug te halen en hier met een objectieve blik naar te bekijken. Daarnaast proberen we een link te leggen met ons stappenplan zoals benoemd in paragraaf 4.3

6.1 Waar geeft ons eindproduct antwoord op?

In paragraaf 1.4 hebben we de volgende probleemstelling geformuleerd:

“Welke kennis en deskundigheid hebben toekomstige sociaal pedagogische hulpverleners nodig, met betrekking tot de problematiek van de loverboy, om deze toe te passen in het sociaal pedagogische werkveld?”

Met ons eindproduct geven wij antwoord op onze probleemstelling. In het productverslag hebben we verschillende onderzoeken verricht door middel van literatuurstudie en een enquête. Met deze onderzoeken proberen we antwoorden te geven op onze probleemstelling en deelvragen. De eerste deelvraag heeft betrekking op de loverboy. Wat is een loverboy eigenlijk? We hebben gebruikt gemaakt van literatuur en vervolgens situaties uit de praktijk benoemd. Dit alles is terug te vinden in hoofdstuk 2. De volgende deelvraag richt zich op de sph-student. Wat weet de sph-student nu eigenlijk over de loverboyproblematiek? Door middel van een enquête hebben we daar antwoord op kunnen geven. Er is naar voren gekomen dat de sph-student de behoefte heeft aan kennis en deskundigheid met betrekking tot de loverboyproblematiek. Er bestaat de behoefte aan deskundigheidsbevordering gericht op dit onderwerp. Vervolgens hebben we de deelvraag gesteld die gericht is op wat de sph-student nodig heeft. Ook dit hebben we onderzocht door middel van een enquête. De ondervraagde sph-studenten hebben in de enquête aan kunnen geven in welke onderwerpen zij geschoold willen worden en op welke wijze. De laatste twee genoemde deelvragen zijn behandeld in hoofdstuk 3.

De laatste deelvraag richt zich op de wijze waarop de sph-studenten deze deskundigheidsbevordering geschoold kunnen krijgen. Deze vraag richt zich voornamelijk op het eindproduct. Wij hebben een VSE-module opgezet die binnen de sph-opleiding gedoceerd kan worden. Met ons eindproduct hopen we een opstap te creëren naar de verbreding van de kennis en deskundigheid van de sph-student over de loverboyproblematiek.

Als we de deelvragen zoals gesteld in paragraaf 1.4 samenvoegen zullen we een antwoord vinden op onze probleemstelling. We hebben een eindproduct gemaakt die als antwoord fungeert op de probleemstelling. We hebben in ons eindproduct de onderzoeksgegevens meegenomen die naar voren zijn gekomen in onze onderzoeken. We doelen hier op de behoeftes van de sph-student en de ervaring vanuit de praktijk.

6.2 Gestelde criteria betreffende eindproduct.

We zullen eerst benoemen aan welke criteria het eindproduct moet voldoen. Deze voorgeschreven criteria zijn vanuit de studiegids van het afstuderen overgenomen.

1. De beginsituatie van de doelgroep cliënten wordt duidelijk weergegeven en als uitgangspunt gehanteerd.
2. De doelstellingen op korte en lange termijn worden duidelijk benoemd.
3. De organisatorische voorwaarden en de noodzakelijke middelen om de doelstellingen te bereiken worden beschreven.

4. Het resultaat bevat een fasegewijze aanpak.
5. De inhoud vormt een verantwoord en afgerond geheel, dat voldoet aan relevante voorlichtingseisen.
6. De inhoud en vormgeving is in alle opzichten toegespitst op de belevingswereld en het functioneringsniveau van de doelgroep gebruikers.
7. De vormgeving is verzorgd en adequaat.

In het bovenstaande hebben we puntsgewijs de criteria benoemd zoals gesteld in de studiehandleiding. We zullen nu ieder punt afzonderlijk behandelen.

In het eerste punt wordt benoemd dat de doelgroep helder moet zijn en als uitgangspunt gehanteerd moet worden. Onze doelgroep bestaat uit sph-studenten die de module 'seksualiteit en intimiteit' gevolgd moeten hebben. In ons verdere afstuderen komen wij hier steeds op terug. We vragen ons af wat de sph-student nodig heeft en hoe we de sph-student datgene kunnen bijbrengen.

De doelstelling komt in ons afstuderen duidelijk naar voren. We willen de deskundigheid van de sph-student vergroten over de loverboyproblematiek. We hebben ons doel niet expliciet toegespitst op een langer en korter termijn.

We hebben de probleemstelling gesplitst in een aantal deelvragen. Op deze deelvragen hebben we een antwoord gegeven, die u terug kunt lezen in ons productverslag. We hebben aangegeven wat we nodig achtten om een goed opgezet VSE-module te kunnen aanbieden. Dit hebben we uiteindelijk ook meegenomen in ons eindproduct.

Het eindproduct is in fase opgedeeld. In elke fase wordt een bepaald onderwerp behandeld. Aan het einde wordt de kennis getoetst door middel van een eindopdracht.

Het eindproduct is gerelateerd aan de eisen die vanuit de Haagse hogeschool gesteld worden. Daarnaast is de VSE-module op HBO-niveau samengesteld. Ook met betrekking tot punt 6 kunnen we benoemen dat er sprake is van een VSE-module toegespitst op het HBO-niveau.

Het laatste punt is gericht op de vormgeving. Het eindproduct is opgezet zoals binnen de Haagse hogeschool gevraagd wordt.

In paragraaf 4.3 hebben we een uitgebreid stappenplan geformuleerd volgens het boek *Leren (en) doceren in het hoger onderwijs* van A.J Kallenberg e.a (2002). Dit stappenplan bestaat uit verschillende stappen die weer gerelateerd kunnen worden aan bovenstaande criteria. Stap één bestaat uit het bepalen van het centrale thema. Hierin geven wij aan wat ons uitgangspunt is. Dit punt valt samen met punt 1 van bovenstaande criteria, namelijk het benoemen van de beginsituatie. Naar het benoemen van het centrale thema staan we stil bij de plaats in het curriculum, beschikbare tijd en de onderwerpen die behandeld zullen worden. De doelen worden in stap drie van het stappenplan geformuleerd. Er is geen onderscheid gemaakt tussen lange en korte termijn doelen. De VSE-module wordt gedoceerd in 10 weken en aan het einde van de VSE-module moeten alle doelen bereikt zijn. In stap drie, onder het kopje kwaliteit onderwijs, worden de organisatorische voorwaarden benoemd. Ook worden de manieren waarop benoemd. Het eindproduct heeft een fasegewijze aanpak. Er is een kalender in de programmabeschrijving opgenomen, waarop duidelijk af te lezen is, wanneer en wat aan bod komt.

Wat betreft de opzet van een VSE-module hebben we ons gehouden aan de criteria gesteld aan een VSE-module. Dit komt niet naar voren in het stappenplan uit paragraaf 4.3.

We hebben een eindproduct gecreëerd op het HBO-niveau. In het stappenplan komen drie verschillende oriëntaties aan bod, die bij de studenten passen. Dit is een toevoeging aan het HBO-niveau.

Als laatste willen we benoemen dat het eindproduct er verzorgd uitziet. Daarnaast past het eindproduct qua vormgeving binnen de sph-opleiding.

7 Evaluatie.

In de evaluatie bekijken we de samenwerking tijdens het proces, maar ook de totstandkoming van het eindproduct en productverslag. Alles hebben we gevormd met de probleemstelling in ons achterhoofd. In de fase van het startdocument hebben we onze probleemstelling gevormd. Deze is lange tijd ongewijzigd gebleven. In de fase van het productverslag kwamen we tot de ontdekking dat de probleemstelling niet reëel was. Wij gaven aan dat we de deskundigheidsbevordering wilde toepassen. Na een aantal maal met de probleemstelling in de weer te zijn geweest realiseerden we ons dat deskundigheidsbevordering niet toegepast kan worden. We hebben deskundigheidsbevordering laten vervallen en vervangen door kennis en deskundigheid.

7.1 *Relevantie beroepspraktijk.*

In dit kopje willen we twee kwalificaties benoemen vanuit de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening.

Segment 1.

Kwalificatie 2.

“Programma’s voor hulp- en dienstverlening ontwerpen in situaties die gekenmerkt worden door complexe problematiek en hulpvragen, afgestemd op de behoeftes en mogelijkheden van de cliënt”.

We hebben gekozen voor kwalificatie 2, omdat deze het beste aansluit bij ons eindproduct. We hebben een VSE-module opgezet om de kennis en deskundigheid over de loverboyproblematiek bij sph-studenten te vergroten. In deze kwalificatie wordt gesproken van complexe problematiek, waar volgens onze mening de loverboyproblematiek onder valt. Om in te springen op de behoeftes, mogelijkheden en hulpvragen van de cliënt heeft de hulpverlener bepaalde kennis en deskundigheid nodig. Dit hopen wij met onze VSE-module te bereiken.

Segment 2.

Kwalificatie 16.

“Een bijdrage leveren aan de ontwikkeling en vernieuwing van de instellingsmethodiek, door beroepsrelevante ontwikkelingen in de samenleving en in de zorg in kaart te brengen en te analyseren en aanzetten te geven die leiden tot verbetering van beleid en werkwijzen met betrekking tot de hulp- en dienstverlening binnen en vanuit de organisatie”.

De loverboyproblematiek is een nieuwe ontwikkeling in de maatschappij die aan verandering onderhevig is. Met ons eindproduct hopen wij bij deze ontwikkeling aan te sluiten. Door het opzetten van een VSE-module over de loverboyproblematiek geven we handvatten om om te kunnen gaan met deze problematiek.

7.2 *Hoe hebben wij samengewerkt?*

In deze paragraaf geven wij een beeld over onze samenwerking. Dit hebben Manon en Femke individueel gedaan.

We willen graag nog even kort ingaan op de uitvoering van ons eindproduct. Meerdere malen werden wij geattendeerd op het feit dat het zeer lastig is om een VSE-module te doceren wanneer je niet zelf de programmabeschrijving hebt opgezet. Vanwege dit feit is een aantal maal de vraag neergelegd hoe wij erover denken om zelf deze VSE-module te doceren. Wij achtten van belang dat het eindproduct uiteindelijk, in welke vorm dan ook, uitgevoerd zal moeten worden. Dit met de rede dat we te maken hebben met een complexe problematiek die aangepakt dient te worden. We zullen er dan ook zeker over nadenken om de vraag serieus te nemen.

7.2.1 Evaluatie Manon Everaers.

“Vorig jaar heb ik samen met Femke het vak onderzoek gedaan. Deze samenwerking verliep zo goed, dat we besloten samen af te studeren. Het onderwerp hadden we min of meer al bedacht. Het onderwerp loverboys kwam aanvankelijk van Femke. Mijn interesse over het onderwerp loverboys is dus ook door Femke ontstaan.

In mijn werkveld of omgeving heb ik niets met loverboys te maken.

Door veel over dit onderwerp te lezen en na het bezoeken van de werkconferentie in Rotterdam, kreeg ik meer inzicht in de problematiek rond dit fenomeen en de ernst ervan.

Het samenwerken met Femke is mij zeer positief bevallen. Femke is zeer gedreven en gemotiveerd. Wanneer ik het eens niet meer zag zitten, wist zij mij altijd weer aan te moedigen en te motiveren. Femke is iemand die goed de leiding kan nemen en dit heeft zij dan ook zeker gedaan in dit hele proces van het tot stand komen van het verslag.

Ik heb me meer bezig gehouden met de literatuur en evaluaties en Femke met de lay out en de stappen die gezet moesten worden. Ook hield zij in de gaten wat er nog moest gebeuren. Aangezien ik iets makkelijker ben en Femke alles nauwkeurig en precies wilt hebben, liep dit wel eens moeizaam in de samenwerking, en had ik het idee af en toe buitengesloten te worden in het tot stand komen van het verslag.

Mondeling is Femke beter dan ik. Zij nam dan ook vaak het woord tijdens onze begeleiding momenten. Door hier over gepraat te hebben, probeerde zij mij meer aan te moedigen, om ook meer van mezelf te laten horen tijdens de begeleiding momenten”. (Manon, 2004)

7.2.2 Evaluatie Femke Meijer.

“Zoals u in het voorwoord heeft kunnen lezen hebben Manon en ik in het derde jaar samen aan de module onderzoek gewerkt. Dit was voor mij zeer positief bevallen en heb daarom aan Manon gevraagd of ze samen met mij zou willen afstuderen. In het begin was het lastig om een onderwerp te vinden wat ons beide interesseerde. We hebben toch een andere blik op het SPH-werkveld. In eerste instantie wilden we een kinderdagverblijf opstarten met een gemengde doelgroep. Al snel realiseerden we ons dat dit een te groots project was en niet te combineren met de studie en werk. Ik had al enige ervaring op mijn werk met de loverboyproblematiek en bij mij groeide een bepaalde interesse in dit onderwerp. Ik heb met Manon regelmatig gesproken over dit onderwerp, waardoor bij haar ook de interesse groeide. Uiteindelijk waren we het er over eens dat dit het onderwerp zou worden voor ons afstuderen.

Manon en ik vormen een goed team. Beide bezitten we over verschillende sterke en zwakke punten, waardoor we elkaar goed aan kunnen vullen. Ik ben van mij zelf zeer gedreven en perfectionistisch. Als ik iets doe, dan wil ik het ook goed doen. Mijn sterke kant ligt dan ook bij het maken van werkstukken. Manon is op haar eigen manier gedreven. Zij uit dit in een mindere mate. Ik moest haar wel eens een duwtje in de rug geven, terwijl Manon mee wel eens moest afremmen. Toch heeft dit ons niet in de weg gestaan om tot dit eindresultaat te komen. Ik heb op een fijne manier samengewerkt. Al met al is er na een hoop energie en tijd een mooi product uitgerold waar we beide trots op mogen zijn”. (Femke, 2004)

8 Geraadpleegde bronnen.

Boeken.

Buskermolen, Frank, Bas de la Parra en Richard Slotman (1999). Het belang van competenties in organisaties. Utrecht: Uitgeverij LEMMA B.V.

Baarda, D.M, M.P.M de Goede en M.Karlmijn (2000). Enquêteren en gestructureerd interviewen. Houten, Educatieve Partners Nederland BV. Eerste druk.

Kallenberg, A.J, L. van der Grijspaarde, A. ter Braak en C.J. van Horzen (2002). Leren (en) doceren in het hoger onderwijs. Utrecht. Uitgeverij LEMMA BV. Eerste druk.

Rigter.J (1998). Psychologie in de praktijk. Bussum, Uitgeverij Coutinho. Vierde druk.

Artikelen.

Bosch, Manon van de. (2003) 'Meisjes weerbaarder maken tegen loverboys'. Algemeen Dagblad, 19 maart 2003.

Kallenberg, A.J. (2000). Competenties in het MER Onderwijs. Rotterdam, OECR Rapport 2000-02.

Nota.

Anoniem (2001). Notitie Schriftelijk Rapporteren. Christelijke Agrarische Hogeschool.

Internetartikelen.

Anoniem. *Lover-boy*. URL: www.lover-boys.nl.

Beschikbaar: 20-04-2004

Anoniem. *Loverboys*. <http://www.beoscoop.com/Articles/loverboys.htm>

Beschikbaar: 20-04-2004

Anoniem. *Blixum*. <http://www.blixum.nl>

Beschikbaar: 20-04-2004

Bert Kapteyn, door Jan Bakker. *Probleemoplossing in organisaties, een projectmatige aanpak*. URL: http://med.hro.nl/fedmm/readerkapteijnnw_2004.doc.

Beschikbaar: 13-03-2004

Scharlaken Koord. *Scharlaken Koord*. www.scharlakenkoord.nl

Beschikbaar: 20-04-2004

Stichting tot heils des volks. *Beware of Loverboys*. <http://www.bewareofloverboys.nl/wij.htm>

Beschikbaar: 20-04-2004

9 Nawoord.

We zijn nu aanbeland in hoofdstuk negen en tevens laatste hoofdstuk van ons productverslag. Het is nu dinsdag 20 april 2004 en de tijd is 15.10 uur. Over precies 7 dagen en 50 minuten moet het gehele afstudeerproduct en productverslag ingeleverd worden. En het voelt zeer goed om nu klaar te zijn.

Na het terugkrijgen van ons concept, inclusief commentaar, raakte we even in een dip. Komt dat nog wel goed? Maar we hebben hard gewerkt en het levert ons een prima resultaat op. We zijn trots op het eindresultaat en hopen echt dat het eindproduct een meerwaarde zal hebben aan de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening. Niet te vergeten al die meiden die het slachtoffer worden of geworden zijn van een loverboy.

Nog een paar weken en dan zullen wij de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening achter ons laten. We zullen alle kennis, deskundigheid en ervaring meenemen in de toekomst. We hebben een goede en leerzame tijd achter de rug.

Manon Everaers en Femke Meijer

Bijlage.

Bijlage 1. Enquête.

Wij zijn 2 vierdejaars Sph-studenten aan de Haagse hogeschool. In het kader van ons afstuderen, hebben wij gekozen voor het onderwerp de loverboyproblematiek. De term loverboy is erg misleidend, het betekent niet meer dan 'jonge minnaar'. Maar er wordt vooral mee bedoeld jongens die samen met vrienden of in familieband jonge vrouwen emotioneel en sociaal van hen afhankelijk maken met al doel ze in de prostitutie aan het werk te zetten. Met ons afstuderen willen we ons richten op de sph-student. We willen de deskundigheid van de sph-student vergroten om de loverboy zelf en zijn slachtoffers een juiste hulpverlening te bieden. Om te inventariseren wat de sph-student reeds weet en wat men nog wilt weten hebben wij een enquête opgesteld. Wij richten ons op de vierdejaars studenten van deeltijd en voltijd. Jullie hebben de opleiding bijna afgerond en kunnen goed aangeven wat jullie gemist hebben met betrekking tot dit onderwerp. Bij deze willen wij een klein moment van jullie tijd vragen om 11 vragen te beantwoorden.

Alvast bedankt van jullie medewerking.

1. Welk jaar volg je momenteel van de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening?

- 3de duaal
- 4de duaal
- 3de deeltijd
- 4de deeltijd

2. Ben je bekend met de loverboyproblematiek?

- Ja
- Nee

3. Heb je in je werk of elders anders te maken met de loverboyproblematiek?

- Ja
- Nee

4. Waaruit bestaat de doelgroep in je werkveld?

- Ouderen
- Kinderen (6-12 jaar oud)
- Jongeren (13-18 jaar oud)
- Kinderen met verstandelijke handicap (6-12 jaar oud)
- Jongeren met verstandelijke handicap (13-18 jaar oud)
- Ouderen met verstandelijk handicap
- Buurthuis
- School
- Vereniging
- Geen van bovenstaande, maar

Zie vervolg vlg. pagina

5. Schenkt de instelling/organisatie waar je werkzaam bent, aandacht aan de loverboyproblematiek?
- Nee
 - Ja, in welke vorm:
 - teamdag
 - gastdocent
 - cursus
 - geen van bovenstaande
7. Zou je meer willen weten over de loverboy problematiek?
- Ja
 - Nee
8. Heb je de behoefte dat er tijdens de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening aandacht aan de loverboyproblematiek wordt besteed?
- Ja
 - Nee
9. Zou je je op de loverboy zelf willen richten, op de slachtoffers of op familie en andere betrokkenen?
- Loverboy
 - Slachtoffers
 - Familie en andere betrokkenen
10. Welk specifiek(e) onderwerpen zouden aan bod moeten komen? Meerdere keuzes zijn mogelijk!
- Preventie
 - Signalering
 - Hulpverlening
 - Juridisch (straf en vervolging)
 - Sociale weerbaarheid
 - Seksuele voorlichting
 - Anders, namelijk.....
11. Hoe zou bovenstaande in een lesmodule gegeven moeten worden?
- Voorlichting
 - Opdrachten
 - Theorie
 - Video
 - Rollenspel

Zie vervolg vlg. pagina!

Heb je nog op of aanmerkingen dan zijn deze altijd welkom!
Wil je ons iets vragen dan zijn wij daar altijd bereid toe!
Mail ons dan gewoon even. femkemeijer@hetnet.nl

Bedankt voor jullie medewerking!

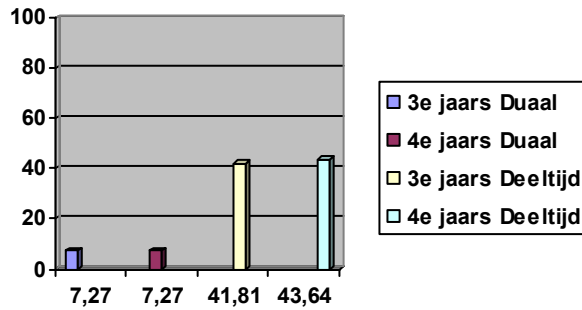
Manon Everaers en Femke Meijer

Ruimte voor eventuele aan- of opmerkingen.

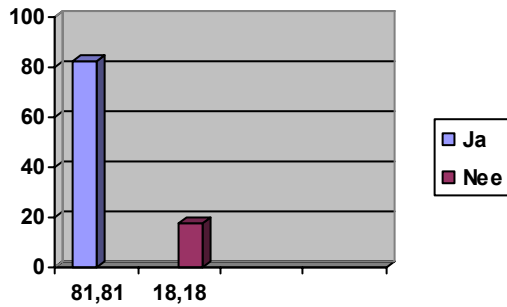
Bijlage 2. Schematische weergave analyse enquête.

! Uitgaande 50 ondervraagden is 100%.

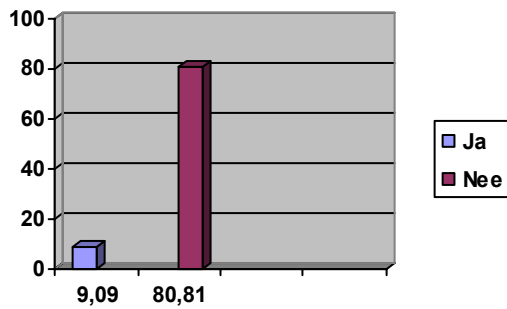
Welk jaar volg je momenteel van de opleiding SPH?

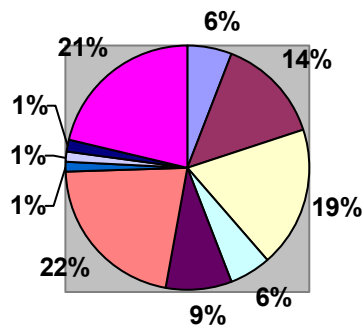
Ben je bekend met de loverboyproblematiek?

Heb je in je werk of elders te maken met de loverboyproblematiek?

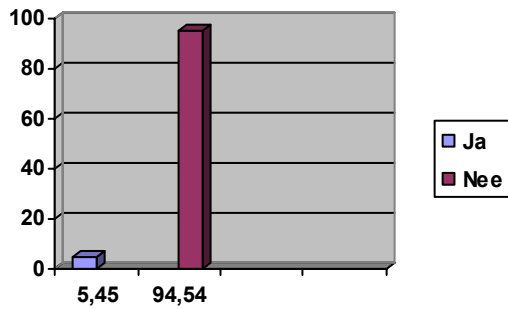

Waaruit bestaat de doelgroep in je werkveld?

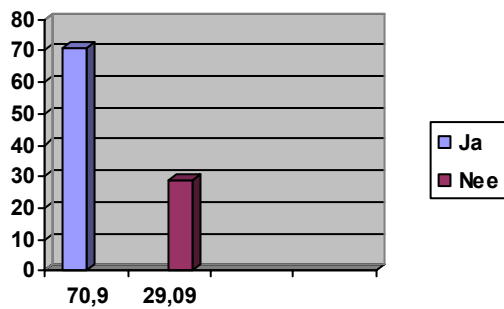

- Ouderen
- Kinderen (6-12 jaar)
- Jongeren (13-18 jaar)
- Kinderen verst.geh. (6-12 jaar)
- Jongeren verst.geh. (13-18 jaar)
- Ouderen verst.geh.
- Buurthuis
- School
- Vereniging
- Anders

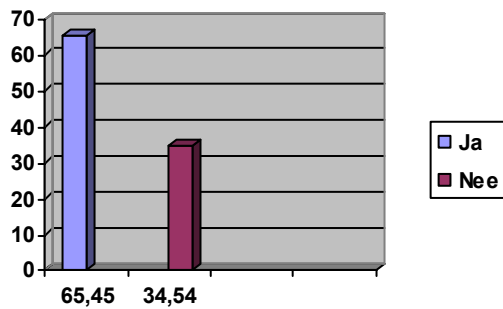
Schenkt de instelling/organisatie waar je werkzaam bent, aandacht aan de loverboyproblematiek?

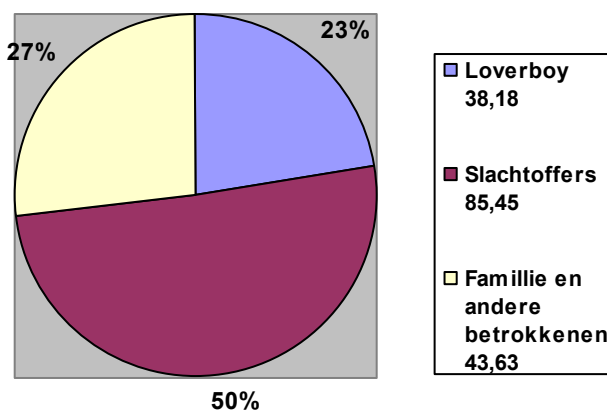
Zou je meer willen weten over de loverboyproblematiek?

Heb je de behoefte dat er tijdens de opleiding SPH aandacht aan wordt besteed?

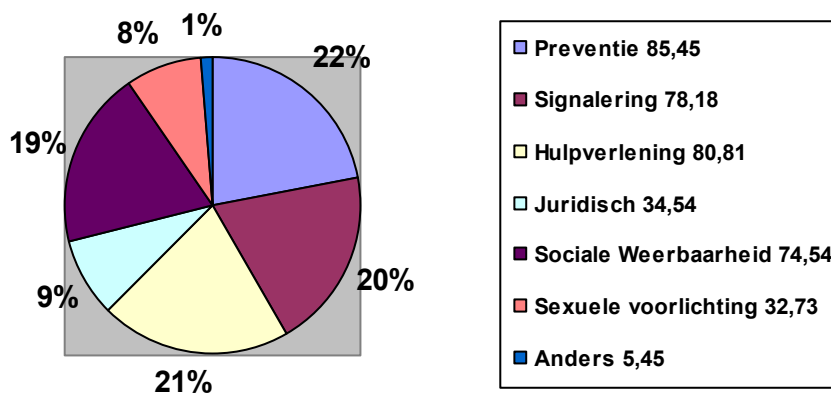

Zou je je op de loverboy zelf willen richten, op de slachtoffers of op de familie en andere betrokkenen?

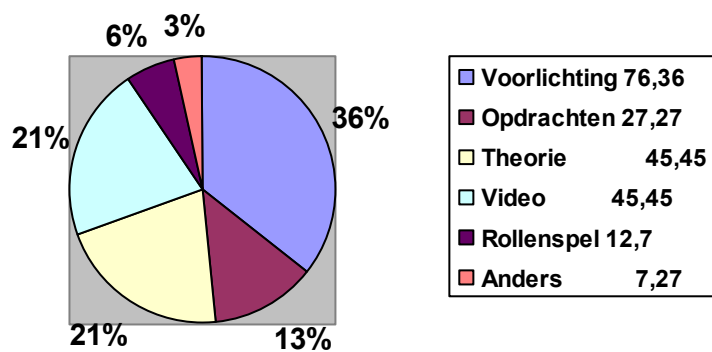
N.B Er waren meerdere keuzes mogelijk. Waardegegevens zie legenda.

Welke specifiek(e) onderwerpen zouden aan bod moeten komen?

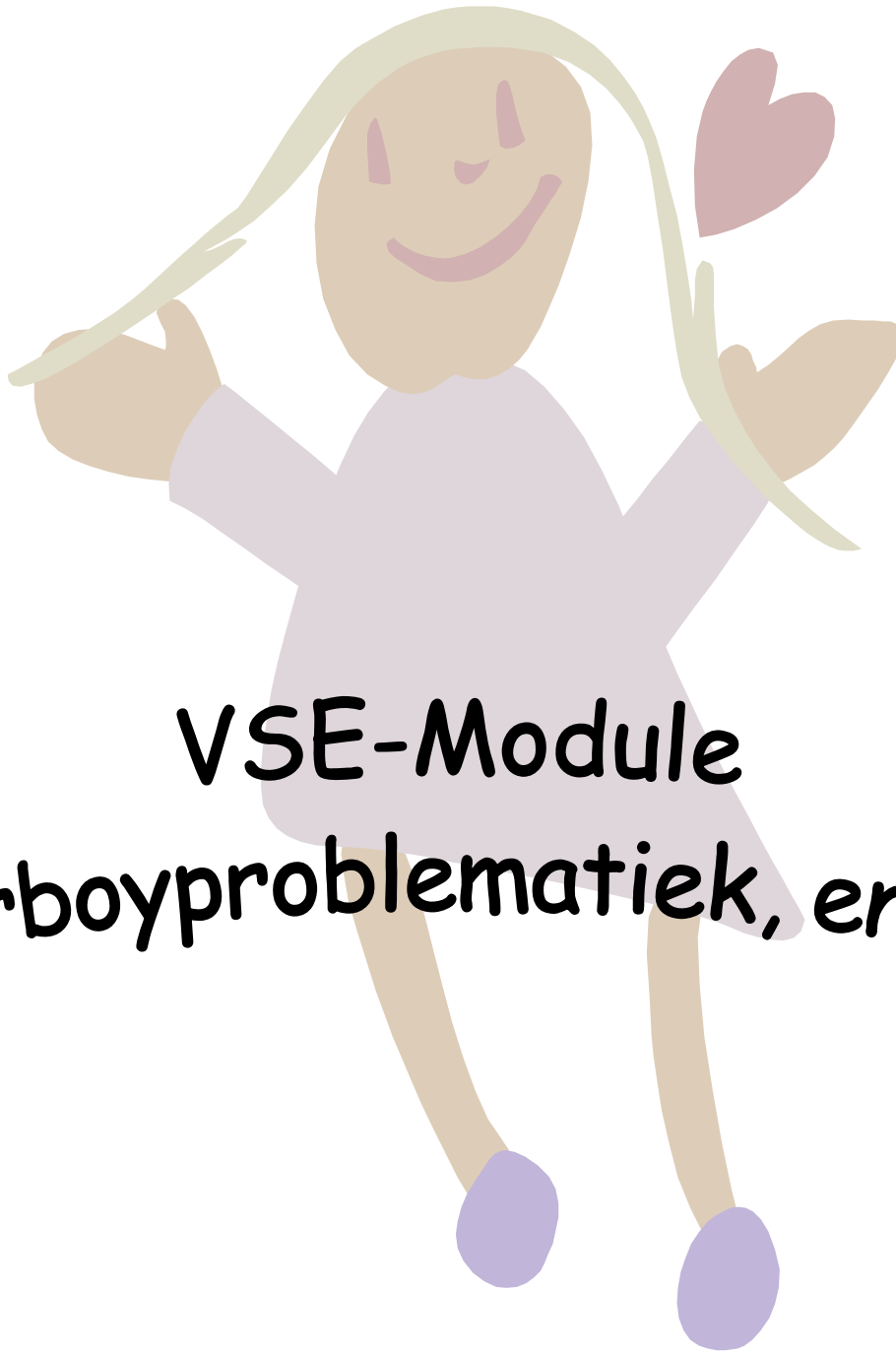
N.B Er waren meerdere keuzes mogelijk. Waardegegevens zie legenda.

Hoe zou bovenstaande is een lesmodule gegeven moeten worden?

N.B Er waren meerdere keuzes mogelijk. Waardegegevens zie legenda.

Programmabeschrijving.

VSE-Module
'Loveboyproblematiek, en danz.

Programma	: VSE-module ‘Loverboyproblematiek, en dan?’.
Groep	: Opleiding SPH
Datum:	: 3 Januari 2004
Geschreven door	: Manon Everears en Femke Meijer
Ingangseis	: Module seksualiteit en intimiteit gevolgd hebben.

Voorwoord.

Welkom bij de VSE-module loverboyproblematiek.

Momenteel heb je de programmabeschrijving van de module voor je liggen. In deze programmabeschrijving vind je een aantal belangrijke zaken, zoals ECTS, de toetsvorm en de leskalender.

Deze module is opgezet door twee SPH-studenten.

Zij hebben voor hun afstuderen gekozen voor het onderwerp loverboyproblematiek, omdat na onderzoek naar voren kwam dat de hulpverleners te weinig weten over deze problematiek. Het bleek dat men onvoldoende op de hoogte was van de intensiteit, maar ook wist men weinig van de signalering en de hulpverlening.

Wij verwachten dat de deskundigheid, kennis en vaardigheden van de SPH-studenten, na het volgen van deze module, zo groot is dat zij het in de praktijk vroeger signaleren en adequate hulp kunnen bieden.

Het is van belang dat de studenten de module “Seksualiteit en intimiteit in de hulpverlening” reeds gevolgd hebben.

Wij willen studenten en docenten veel succes wensen met deze module.

Manon Everaers en Femke Meijer

Inhoudsopgave.

1. Algemene beschrijving.	pag. 2
2. Relatie tot andere programma's en kwalificaties.	pag. 3
3. Doelstelling van de module.	pag. 3
4. Werkwijze en opdrachten.	pag. 3
5. Toetsing en beoordeling.	pag. 3
6. Studielast.	pag. 4
7. Aanwezigheid en participatie.	pag. 4
8. Literatuur.	pag. 4
9. Kalender.	pag. 5
Bijlage 1: Toetsopdracht.	pag. 6
Bijlage 2: Probleemoplossend model Kapteyn.	pag. 7

1. Algemene omschrijving.

De afgelopen jaren is er steeds meer aandacht voor één bepaalde vorm van meisjesprostitutie: de zogenoemde "loverboy constructie". Een loverboy is een jongen die een relatie aangaat met een meisje met het doel haar tot prostitutie te dwingen. Een loverboy is eigenlijk niets anders dan een ronselaar, een pooier. Hij zorgt ervoor dat het meisje emotioneel afhankelijk van hem wordt. Zijn tactiek bestaat uit het vergroten van de afhankelijkheid van het meisje aan hem. Hij doet dit in verschillende fases, waarbij het steeds meer dwang gebruikt, zowel psychisch als lichamelijk. Het gevolg is dat het meisje zich uiteindelijk niet durft te verzetten, als zij in de prostitutie te werk wordt gesteld.

De term loverboy is eigenlijk misleidend. Het betekent niet veel meer dan 'jonge minnaar'. Maar men bedoelt er vooral jonge criminelen mee, die samen met vrienden of in familieverband jonge vrouwen emotioneel en sociaal van hen afhankelijk maken, met als doel ze in de prostitutie aan het werk te zetten. Niet zelden worden deze meisjes onder bedreiging gedwongen in de prostitutie te blijven en hun geld af te geven.

De cijfers over de omvang van de loverboyproblematiek zijn onduidelijk. Het laatste onderzoek over de omvang van minderjarige prostitutie dateert uit de vorige eeuw, rond 1995. In dit onderzoek wordt gesproken over 2000 minderjarige mannelijke en vrouwelijke prostituees. Daar zitten ook minderjarigen bij, die als minderjarige asielzoeker in de prostitutie zijn gebracht. Destijds was twee derde van de tienerprostituees uit het buitenland afkomstig. Ook werken niet alle minderjarigen onder dwang of bedreiging. Evenmin zijn alle slachtoffers van loverboys minderjarig. In de regio Twente zou het om 50 meisjes gaan. Dat het gebeurt, en niet alleen in de grote steden is een feit. De omvang is moeilijk precies te bepalen. Aangezien veel van deze meisjes niet in de legale bedrijven werken is het voor de politie moeilijk om er zicht op te krijgen. De exploitant kijkt wel uit, als de politie een minderjarige aantreft, kan hij zijn vergunning kwijt raken.

Het is voor buitenstaanders (ook hulpverleners) moeilijk om een ingang te vinden bij meisjes die gedwongen zijn tot prostitutie. De jongere is vaak erg bang voor de gevolgen als ze ermee stopt. Ook weet de jongere vaak niet waar ze voor hulp terecht kunnen en is het vertrouwen in anderen minimaal. Als de jongere emotioneel nog sterk is verbonden met de partner, vergoelijkt ze zijn gedrag. Ze denkt veel geld te verdienen, hoewel de partner het gros van de inkomsten aan zichzelf toe bedeeft. In deze fase is het moeilijk om het meisje los te weken van haar grote liefde. Als zij bv. wordt aangehouden door de politie en geplaatst wordt in een opvanghuis, valt zij in een diep gat, wanneer er geen zorg uitgaat naar de diepere problematiek. Het patroon lijkt vaak op dat van mishandeling: de betrokkene keert terug naar de partner, in de hoop dat het toch weer goed komt. De aangiftebereidheid is laag, omdat het emotioneel erg zwaar is om aangifte te doen tegen je (ex)geliefde. Bovendien is de opgelegde straf vaak niet zo hoog als de strafmaat, die varieert van maximaal zes jaar voor een individu tot tien jaar indien sprake is van twee of meer 'verenigde personen', minderjarige onder 16 jaar, geweld of zwaar lichamelijk letsel. In de praktijk is een

taakstraf niet ongebruikelijk. Het blijkt erg moeilijk om dwang tot prostitutie aan te tonen, als dit binnen een relatie plaatsvindt.

De jongere kan (nog) niet de ex-partner aanwijzen als degene die haar tot prostitutie heeft aangezet. Het proces van afstand nemen en erover kunnen praten, is een proces dat jaren kan duren.

2. Relatie tot andere programma's en kwalificaties.

Voordat studenten kunnen deelnemen aan de VSE-module loverboyproblematiek moeten zij hebben deelgenomen aan de module "Seksualiteit en intimiteit in de hulpverlening". Deze module wordt gegeven in Hoofdfase 2 van de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening. Studenten starten met de VSE-module loverboyproblematiek met een dosis ervaring. Er zal tijdens de VSE-module verder geen aandacht geschonken worden aan seksuele voorlichting.

In relaties tot de opleidingkwalificaties komen de volgende kwalificaties aan de orde;

Segment 1 : 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8 en 9

Segment 2 : 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 en 18

Segment 3 : 21,22 en 23

Bij bovenstaande kwalificaties richt de SPH'er zich op de cliënt, eigen handelen en deskundigheid en op het leggen en onderhouden van contacten. Drie factoren die men tegen zal komen met betrekking tot de loverboyproblematiek.

3. Doelstelling van de module.

1. Door middel van kennis en inzicht herkennen en erkennen van de loverboyproblematiek en het kunnen toepassen van kennis en inzicht.
2. De verworven kennis en vaardigheden met betrekking tot de loverboyproblematiek aan collega's toelichten, verduidelijken en verhelderen.
3. Het ontwikkelen van een professionele houding met betrekking tot de loverboyproblematiek. Er is sprake van:
 - a. Inlevingsvermogen
 - b. Empathie
 - c. Actieve luisterhouding
 - d. Signaleren
 - e. Samenwerking
 - f. Analyseren
 - g. Rapporteren
4. Het kunnen signaleren van de loverboyproblematiek en preventieve activiteiten oprichten, zoals voorlichting.

4. Werkwijze en Opdrachten.

De VSE-module kent meerdere werkvormen en daarbij horende opdrachten. Voor de precieze lesinhoud kun je terecht in de kalender verderop in de programmabeschrijving.

5. Toetsing en Beoordeling

Het VSE-module wordt afgesloten met een toets. De toets bestaat uit het maken van een collage en het opstellen van een hulpverleningsplan of een preventieplan. De verdere uitleg en criteria kun je terugvinden in de bijlage van deze programmabeschrijving. De toets moet uiterlijk in les 6 ingeleverd worden en de presentaties zullen plaats vinden in les 7.

6. Studielast.

De studielast bedraagt ongeveer 85 uur. De VSE-module levert 3 ECTS (European Credit Transfer System) op. 1 ECTS staat gelijk aan 28 uur studielast.

Responsiecollege/werkcollege	12 uur
Literatuurstudie	28 uur
Toets: Collage	10 uur
Toets: Hulpverleningsplan of preventieplan	20 uur
Presentatie	10 uur
	80 uur = 3 ECTS

7. Aanwezigheid en participatie.

Deelnemende studenten hebben een aanwezigheidsverplichting van 80 %. Studenten mogen een maal een les missen. In overleg met de docent is er een compensatiemogelijkheid.

8. Literatuur.

Bij boekhandel Ruward aan het Johanna Westdijkplein is de reader verkrijgbaar behorend bij het VSE-module loverboyproblematiek. Deze reader is verplichte lesstof.

In de introductieles wordt een video bekeken. Er kan een keuze gemaakt worden uit drie video's;

L. Crijns (regie)

"Loverboy".

Uit de beschrijving van producent Motel Films: "Denise (17) wordt ingepakt door de charmante Michael (19), die haar verwent met dure cadeaus, complimentjes en luxe uitjes. Hij spiegelt haar een leven voor waarvan ze alleen kon dromen. Hij doet dit zo geraffineerd dat Denise volledig voor hem valt en uiteindelijk besluit ze de prostitutie in te gaan als de ideale manier om hun welvarende sprookjesleven voort te zetten. Maar dan wordt Michael écht verliefd..." Met onder jongeren bekenden als Monique v/d Werf (Onderweg Naar Morgen), Bouchra (K-Otic), Philip Ivanov (GTST), Chantal Janzen (Volle Maan); Dragan Bakema is de loverboy.

B. den Uyl (regie)

"Engelen der Liefde" (2002, 42 min.).

Uit de beschrijving van Van der Hoop Filmproducties: 'Hedije is het kind van een Israëliische moeder en een Turkse vader. Op haar 15e werd zij prostituee. Eerder werd ze voortdurend geslagen door haar moeder en op haar 12e verkracht door haar oom. Maar ook houdt ze van de macht en de spel van het verleiden. Ze heeft drie kinderen, waarvan er één bij haar woont. Ze zegt dat ze voor hem wil stoppen met het werk. Den Uyl volgt Hedije terwijl ze langzaam haar leven op orde brengt en houdt daarbij continue Hedije's gezicht in beeld. Zo wordt het zowel een portret van haar leven als de manier waarop haar uiterlijk haar innerlijk weerspiegelt. Dit wordt vooral duidelijk in de gesprekken met de therapeut, die af en toe door het masker van afstandelijkheid heen breekt.' De film wordt na overmaking van €15,- (incl. porto) op giro 3617836 toegezonden.

D. Nechustan (regie)

"Dag, nacht en het duister".

In deze film wordt een Marokkaans meisje gevolgd, waarbij onderwerpen als culturele waarden en prostitutie passeren. De film kan gebruikt worden bij groepswork, m.n. voor Marokkaanse meisjes. Scenario: Malika Al Houlbach. De film is uitgezonden door de NPS: (035) 677 93 33

9. Kalender.

Datum	Activiteit	Lesvoorbereiding	
	<ul style="list-style-type: none"> • Introductie door docent aan de hand van een programmabeschrijving. • Kennismakingsrondje en ervaringen bespreken. • Video bekijken. 	-	
	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Signalering.</u> • Hoe herken je een loverboy? • Hoe herken je een slachtoffer? • Aan de hand van stellingen discussie. 	Lezen reader pagina ... t/m ...	
	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Strafrecht.</u> • Rechtssysteem met betrekking tot de loverboyproblematiek bespreken. • Casus bespreken. 		
	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Sociale kaart.</u> • Hulpverleningsinstanties bespreken. • Slachtofferhulp. • Hulp aan familie en derden. 		
	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Preventie en voorlichting.</u> • Verschillende preventieprojecten bespreken. 		
	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Hulpverleningsinstantie.</u> • Gastdocent. 		
	<ul style="list-style-type: none"> • Openstaande les. • Nader in te vullen. • Voorbereiden toets en presentaties. • Gelegenheid tot het stellen van vragen. 		
	<ul style="list-style-type: none"> • Mondeling toets. 		

Bijlage 1.

Toetsopdracht.

Het betreft een individuele opdracht.

Maak een collage waarin je duidelijk naar voren laat komen hoe jullie tegen de loverboyproblematiek aankijken. Laat duidelijk de opgedane kennis van de afgelopen lessen naar voren komen. Verduidelijk je ideeën door middel teksten, plaatjes, gedichten en ga zo door.

Criteria:

- De minimale grootte is een A4-formaat.
- Het moet creatief en origineel zijn.
- De vier verschillende onderwerpen die behandeld zijn in de voorgaande lessen moeten duidelijk naar voren komen. De vier onderwerpen zijn: signalering, strafrecht, sociale kaart, preventie en voorlichting.

Aan de hand van je collage en de opgedane kennis en vaardigheden stel je een preventieplan of hulpverleningsplan op. Dit plan stel je op volgens het probleemoplossende model van Kapteyn, zie bijlage 2.

Criteria:

- Lay-out. Lettertype Arial, lettergrootte 11.
- Minimale grootte van het plan is 4 A4.
- Het moet toepasbaar zijn en aangepast aan de praktijk.
- Preventieplan of hulpverleningsplan is opgezet volgens het probleemoplossend model van Kapteyn. De fase die genoemd zijn in bijlage 2 komen duidelijk naar voren.
- Voeg bij het plan een korte evaluatie bij. Denk aan hoe je het aangepakt hebt en wat je geleerd hebt. Probeer aan te geven wat je aan deze module anders zou willen zien.

Aan de hand van het bovenstaande moet de student een korte mondelinge presentatie van ongeveer vijf minuten geven. Hierin komt duidelijk naar voren hoe zij/hij tot het plan is gekomen en waarom hij/zij denkt dat dit goed zal werken in de praktijk.

Bijlage 2.

Probleemoplossend model Kapteyn.

Kapteyn definieert 'een probleem' als volgt:

"Een probleem is de afwijking tussen de situatie zoals mensen die ervaren en de situatie zoals zij die wensen".

Oriëntatiefase.

- Voorlopige probleemdefinitie
- Eerste verkenning van de problematiek en het kader waarin die speelt.
- Condities voor het werken aan oplossingen.
- Voornemens en afspraken met betrekking tot eerste volgende stappen.

Diagnose fase

Formulering definitieve probleemstelling:

- a Omschrijving feitelijke uitgangssituatie
- b Omschrijving van gewenste situatie (doel);
 - concrete gewenste resultaten,
 - ten aanzien van wie,
 - op welke termijn,
 - volgens welke criteria te toetsen.

Actieplanning

- a. Probleemanalyse: inventarisatie van bevorderende en belemmerende factoren in huidige situatie ten opzichte van realisering van het doel.
- b. Beoordeling van geïnventariseerde doelen.
- c. Keuze van te beïnvloeden factoren en middelen daartoe.
- d. Voornemens of afspraken: wie doet wat, wanneer?

Actie

Uitvoering van geplande activiteiten.

Terugkoppeling van de uitvoering verkregen nieuwe uitvoering naar vorige fasen en herziening daarvan.

Evaluatie

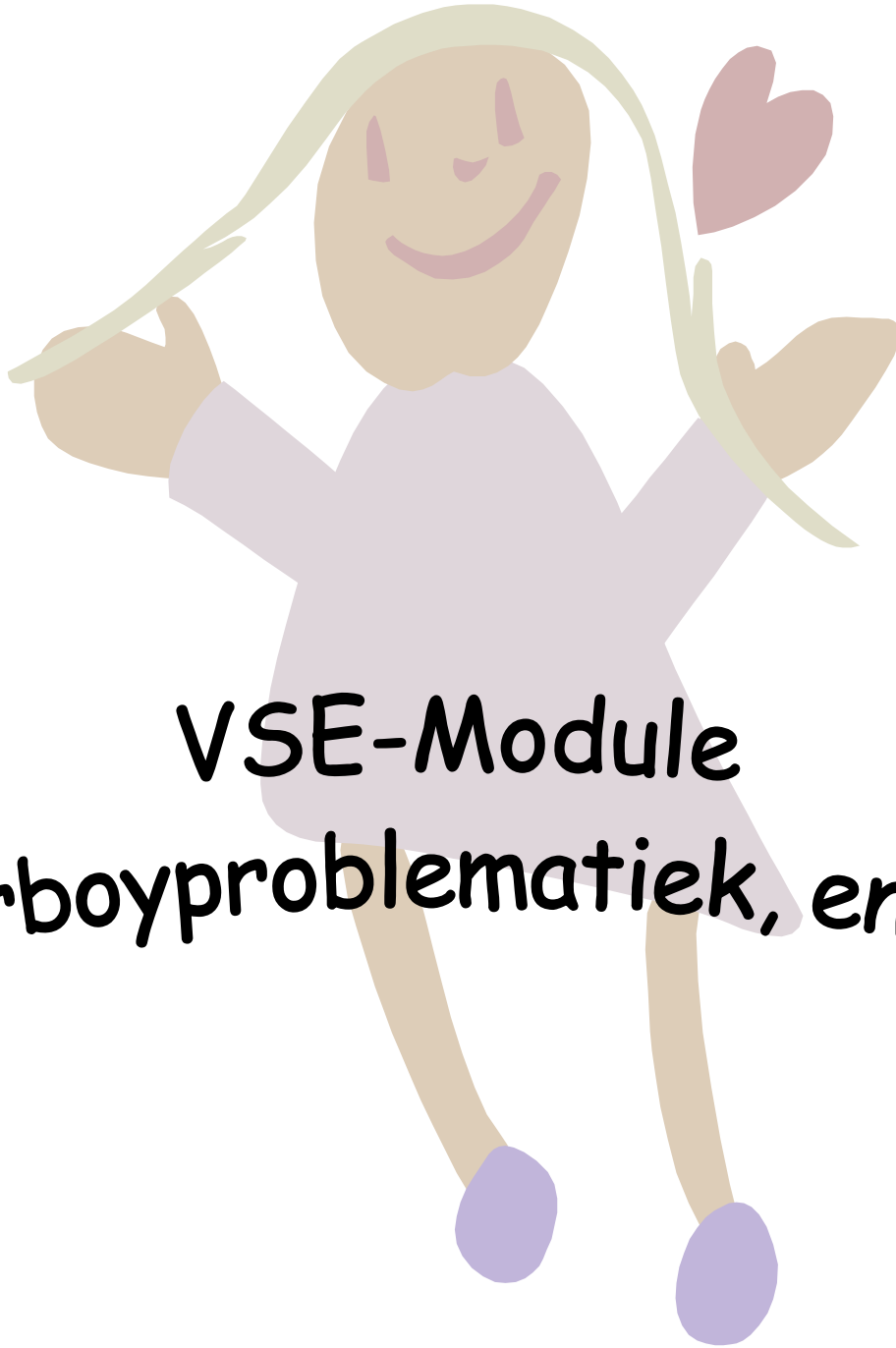
- a Toetsing van bereikte resultaten aan criteria genoemd in doelformulering.
- b. Eventueel (her)- formulering van nog niet gerealiseerde doelen in nieuwe uitgangssituatie.

Bron: Probleemoplossing in organisaties, een Projectmatige aanpak. Vrij naar Bert Kapteyn, door Jan Bakker. http://med.hro.nl/fedmm/readerkapteijnw_2004.doc

Haagse Hogeschool

'Loveboyproblematiek, en dan?'

Reader.

VSE-Module
'Loveboyproblematiek, en danz.

Inhoudsopgave reader behorend bij de VSE-Module 'Loverboyproblematiek, en dan?'

Daad uit 'Gedwongen prostitutie van jonge meisjes'.

Prof. Dr. R.A.R. Bullens en Drs. J.E. van Horn.

Cijfers en Feiten.

ECPAT-Nederland,
Amsterdam, augustus 2003.

(Mogelijke) signalen van slachtoffers jeugdprostitutie.

Stichting Humanitas,
Rotterdam, 2003.

'Waarom heb ik zo'n pijn?'

Hulp aan slachtoffers van loverboys.
Mensje van Melchior,
Medisch contact, 28 maart 2003 .

'Meisjes weerbaarder maken tegen *loverboys*'.

Manon van den Bosch,
Algemeen Dagblad, 19 maart 2003 .

Verslaafd aan een loverboy.

Mensje Melchior,
Nieuwe Revu nummer 11.

Het web van de loverboy.

Channa Zwiep/ pedagoge,
TGV 7 november 2002.

Loverboys blijven actief in Nederland

Elise de Haan.

Loverboys groeiend probleem: Lovergirls in opkomst.

www.geocities.com

Loverboys, de visie van een ervaringsdeskundige, de politie en De Rode Draad.

Chantal.

www.rodedraad.nl/loverboys.html

Tippelaarster vaak slachtoffer van 'Loverboy'.

Hanneloes Pen,
Parool 11 maart 2000.

Loverboy aanpappen en isoleren.

Jet de Wilde.

Opvang van jonge prostituees.

Carla Wiechers,
Transact, 1998.

Scala behoedt meiden voor Loverboys-bendes.

Guus van Gorp.

Moslimmeisjes misbruikt door loverboys.

Hel in plaats van Huwelijk.
Bijeen, September 2002.

Strip, Gevaarlijke liefde.

Stichting Humanitas.

Ervaringen van referent R, vader van een slachtoffer van een loverboy.

Verslag van de werkconferentie.
Rotterdam, 18 september 2003.

Liefde te koop.

Ivoline van Erpecum.

Met steun Marokkaanse gemeenschap meisjes behoeden voor prostitutie.

Mohammed Haddad,
17 Mei 2001.

De gevaarlijke charme van de loverboy.

Mirjam Keunen,
Maart 2004.

Een stukje theorie vanuit Manon Everaers en Femke Meijer.

Verzameling van theorie met betrekking tot de loverboyproblematiek.
Februari 2004.

Reader.

VSE-Module
Loverboyproblematiek

Een stukje theorie vanuit Manon Everaers en Femke Meijer

De cijfers over de omvang het loverboy probleem zijn onduidelijk. Het laatste onderzoek over de omvang van minderjarige prostitutie dateert uit de vorige eeuw. In dit onderzoek werd gesproken over 2000 minderjarige mannelijke en vrouwelijke prostituees. Daar zitten ook minderjarige bij die als minderjarige asielzoeker in de prostitutie zijn gebracht. Destijds was twee derde van de tienerprostituees uit het buitenland afkomstig. En niet alle minderjarigen werken onder dwang of bedreiging: Evenmin zijn alle slachtoffers van loverboys minderjarig. In de regio Twente zou het om 50 meisjes gaan. Dat het gebeurt, en niet alleen in de grote steden is een feit. Maar de omvang is moeilijk precies te bepalen. Aangezien veel van deze meisjes niet in de legale bedrijven werken is het voor de politie moeilijk om er zicht op te krijgen. De exploitant kijkt wel uit, als de politie een minderjarige aantreft, kan hij zijn vergunning kwijt raken.

“Hij lijkt zo stoer en zelfverzekerd en heeft daarnaast ook nog een goed lichaam. Hij rijdt in een mooie auto en heeft dure kleding. Het meisje is zo verbaasd dat hij haar aandacht geeft en met haar uit wilt. Ze snapt niet waarom hij voor haar kiest, hij kan zoveel meisjes krijgen. Hij zegt dat hij haar de mooiste en lekkerste vindt. Ze gaat een paar keer met hem uit en hij is erg lief voor haar. Af en toe neemt hij zelfs een cadeautje mee voor haar. Als ze met hem naar bed gaat vindt hij dat ze erg goed is, wat hij nog nooit eerder heeft meegemaakt. Hij probeert steeds een stapje verder te gaan in bed en kijkt hoe ver hij kan gaan zonder dat ze tegenstribbelt. Als ze zegt dat ze iets niet wilt zal hij de eerste keer niet moeilijk doen en zeggen dat hij niet iets van haar verlangt wat ze niet wilt. Als ze nog een paar keer nee zegt of als ze iets ander hebt, maar hij zal wel met je willen afspreken, zal hij afstandelijker gaan doen, minder tijd voor haar hebben en haar duidelijk vertellen dat hij het wel bij een ander gaat zoeken. Hij zal ook uitleggen dat het heel normaal is dat ze die dingen doet, dat andere meisje dat wel gewoon doen. Hij is toch lief voor jou, dan moet ze ook wat terugdoen.

Zo probeert hij' je' een schuldgevoel aan te praten, hij wil ervoor zorgen dat' je' het normaal gaat vinden om te doen wat hij van je verlangt en geen nee tegen dingen meer zegt. Hij is vaak ouder en heeft meer ervaring met seks en 'je' denkt dat het er gewoon bij hoort. Als' je' seks hebt gehad met een ander of als je zegt dat je vriendinnetjes dat ook niet doen, zal hij die andere jongens afschilderen als watjes en jongens die niet weten wat meisjes willen. 'Je' zal proberen om extra je best te doen en geen nee meer te zeggen tegen hem, om het weer goed te maken. Want je denkt dat het jou schuld is dat jullie nu ruzie hebben.

Hij zal weer lief voor haar zijn maar hij zal haar er op wijzen dat ze niet weer nee moet zeggen en gewoon moet doen wat hij van haar vraagt, hij weet altijd wat het beste is voor haar.

Ook zal hij duidelijk maken dat hij de volgende keer wel eens een klap uit kan delen, hij was nu nog in een goede bui en ze moet nog even wennen aan het feit dat ze met een echte man te maken hebt.

De volgende keer dat ze iets weigert zal er inderdaad een pak slaag volgen of hij zal haar hardhandig toch de dingen laten doen die hij van haar verlangt.

Je omgeving merkt vaak wel dat ze verander en dat haar vriendje niet helemaal het 'standaard' vriendje is dat ze bij jou vinden passen. Zij zal haar vriend verdedigen en zeggen dat hij erg lief is en dat ze heel veel van hem houdt. Als de omgeving blijft volhouden dat hij niet goed voor haar is zal ze zich meer gaan afzetten tegen hen. Haar vriend zal dit extra aanmoedigen, hij zal zeggen dat ze zelf moet doen waar ze zin in heeft en dat haar vriendinnen gewoon jaloers zijn dat zij zo'n leuk vriendje heeft. Als ze ruzie heeft met de omgeving zal hij zeggen dat ze wel bij hem kan komen wonen of dat hij wel een kamer voor haar kan regelen. Hij zal haar heel erg stimuleren om haar vrienden en familie te laten vallen en hij weet alleen wat goed is voor haar. Hij zal wel voor haar zorgen. Als hij weet dat ze een

afpraak heeft met een vriendin zal hij je proberen te overtuigen dat hij haar nodig heeft en dat ze die afspraak maar af moet zeggen. Dit zal hij eventueel door dreigen geweld te gebruiken voor elkaar krijgen, hij zal zeggen dat wanneer ze niet naar hem toe komt hij haar de volgende keer het betaald zal zetten. Hij kan haar ook weer proberen een schuld gevoel aan te praten door te zeggen dat zij hem blijkbaar niet belangrijk genoeg vindt als zij haar afspraak niet voor hem afzegt en hij wel naar een ander gaat als zij hem niet wilt. Op deze manier wil hij ervoor zorgen dat je alleen nog maar tijd voor hem over hebt en dat je niemand hebt om terug op terug te vallen.

Hij zal haar vertellen dat je op een makkelijke manier veel geld kan verdienen en jullie dan samen rijk kunnen worden. Hij zal blijven zeuren dat je prima kan gaan werken voor hem en dat als ze goed haar best doet je heel rijk wordt. Als je niet vrijwillig zegt dat je dan wel voor hem wil werken, zal hij geweld gebruiken, zeggen dat hij je zal verlaten of dreigen iets met je omgeving te zullen doen als je niet voor hem gaat werken.

Als je eenmaal werkt zal hij al zijn geld of het grootste gedeelte van het geld houden. Hij zal af en toe wel cadeautjes voor je kopen of leuke dingen met je gaan doen, maar het grootste gedeelte van het geld houdt hij zelf.

Het wordt steeds moeilijker om uit dit leven te stappen. Contact met het oude leven zijn verbroken en ze is vaak erg gehecht aan haar vriend. De meeste zien nog steeds die lieve vriend die voor haar opkwam”.

Wat is een Loverboy?

De term loverboy is eigenlijk misleidend. Het betekent niet veel meer dan 'jonge minnaar'. Maar op de een of andere manier bedoelt men er vooral jonge criminelen mee, die samen met vrienden of in familieverband jonge vrouwen emotioneel en sociaal van hen afhankelijk maken met als doel ze in de prostitutie aan het werk te zetten. Niet zelden worden deze meisjes onder bedreiging gedwongen in de prostitutie te blijven en hun geld af te geven.

Sharlaken Koord is een project van de Stichting Tot Heil des Volks dat zich bezighoudt met hulpverlening en evangelisatie onder prostituees Amsterdam.

De medewerkers van het Scharlaken Koord kwamen de laatste jaren steeds meer in contact met vrouwen en meisjes die vertelden dat ze door een loverboy de prostitutie in waren gelokt. Door de verhalen van deze vrouwen kregen de medewerkers meer inzicht in de manier waarop met name jonge meisjes in de prostitutie terecht komen.

Sharlaken Koord heeft het preventieproject 'Beware of Loverboys' opgezet. Zij hebben de volgende definitie gegeven aan de term loverboy:

"Jonge meiden die in de prostitutie werken zijn er vaak via een loverboy in terecht gekomen. Loverboys zijn jongens, meestal van allochtonen afkomst, die de aandacht van meisjes proberen te trekken door aardig tegen hen te zijn, met hen uit te gaan en hen cadeaus te geven. Daarna komen ze vaak met het argument dat het nu tijd is om de cadeaus terug te betalen. Vervolgens worden de meisjes gestimuleerd of gedwongen in de prostitutie te gaan werken, om het geld te kunnen terug betalen".

Naar aanleiding van dit preventieproject hebben zij de folder 'Beware of Loverboys' samengesteld. De volgende documentatie is afkomstig uit deze folder. Onderstaande informatie is ook terug te vinden op de website van het preventieproject.

(<http://www.bewareofloverboys.nl>)

De 'werkwijze' van de loverboy is globaal in een aantal fasen onder te brengen.

1. Ontmoeting.

De loverboy gaat op zoek naar meisjes. Hij doet het op plekken waar veel meisjes rondhangen, zoals op scholen. Dit ronselen gebeurt niet alleen in grote steden, maar in alle delen van het land.

2. Indruk maken.

De jongen maakt indruk op een meisje door bijvoorbeeld in een mooie auto op school te verschijnen. Hij spreekt het meisje aan en is heel aardig tegen haar. Bovendien verwent hij haar later meestal met cadeaus en nog meer lieve woorden, waar het meisje vaak gecharmeerd van raakt.

3. Relatie aangaan.

Het meisje vindt al deze aandacht natuurlijk geweldig. Zeker als ze dat thuis heeft moeten missen. Ze wordt verliefd op de jongen en gaat een relatie met hem aan.

4. Seksueel contact.

De relatie is in eerste instantie hartstikke goed. De loverboy gaat snel met het meisje naar bed. Bij sommige allochtonen meisjes is er zelfs sprake van verkrachting en/of ontmaagding. Om zo de weg naar huis helemaal af te snijden.

5. Grenzen verleggen.

Door zijn meisje bijvoorbeeld aan te zetten tot seks met vrienden verlaagt hij de drempel naar de prostitutie. Vaak stimuleert de loverboy het gebruik van soft- en harddrugs.

6. Aanzet tot prostitutie.

Op een gegeven moment is er een keerpunt wanneer de loverboy door een emotioneel verhaal of door dwang zijn meisje aanzet tot prostitutie. Het meisje is inmiddels emotioneel gebonden aan de jongen en kan daardoor moeilijk meer bij hem weg gaan. Bovendien is het sociale netwerk van het meisje inmiddels heel erg klein geworden.

7. Exploitatie.

Als het meisje eenmaal in de prostitutie werkt wordt ze scherp in de gaten gehouden. Weigeren van werk kan mishandeling en/of bedreiging betekenen.

Slachtoffers van een Loverboy.

Loverboys gaan vaak op zoek naar meiden met een problematische achtergrond (zoals b.v. een gebroken gezinssituatie, slachtoffer van seksueel misbruik of emotionele verwaarlozing) en een daaruit voortvloeiende lage zelfwaarde. Meisjes met deze achtergrond hebben meestal niet voldoende geborgenheid of bevestiging in hun leven gehad, wat gevolgen heeft voor de ontwikkeling van hun identiteit en hun gevoel voor eigenwaarde. Hierdoor zijn zij extra gevoelig voor de werkwijze van de loverboy. Ook blijkt uit de praktijk dat slachtoffers vooral meisjes zijn met een lager kennisniveau.

Hiermee wordt niet gezegd dat je in anderen klasse van de samenleving geen meisjes kan tegenkomen die een slachtoffer zouden kunnen worden van een loverboy. Meisjes die in een beschermde omgeving zijn opgegroeid kunnen echter ook slachtoffer worden van een loverboy.

Scharlaken Koord heeft een aantal signalen op papier gezet waaruit zou kunnen blijken dat er sprake is van een loverboy slachtoffer.

Gedrag/ houding ten opzichten van anderen

- Heeft opeens afwijkende normen
- Lijkt opeens alleen bezig te zijn met seks
- Heeft plotseling belangstelling voor bepaalde jongens
- Daagt uit
- Reageert spanningen af
- Heeft veel nieuwe contacten
- Gaat om met 'ouderen'
- Blowt, vertelt over gebruik
- Stelt zich extra sociaal wenselijk op
- Heeft weinig binding met thuis

Gedrag/ houding ten opzichte van omstandigheden

- Is snel wisselend qua emoties
- Is weinig flexibel
- Ziet niet hoe zij situaties kan benaderen/ veranderen
- Heeft het idee 'dat overkomt mij weer'

Uiterlijk en fysieke gesteldheid

- Ziet er vermoeid uit
- Is vermagerd
- Ziet er anders gekleed uit
- Ziet er qua make-up anders uit
- Ziet er juist heel verzorgd uit
- Ziet er uitdagend uit
- Heeft psychosomatische klachten (geen direct aantoonbare lichamelijke oorzaak)
- Zelfverwonding (verbergt dit angstvallig of loopt er juist mee te koop)

Houding ten opzichten van zichzelf

- Lijkt geen eigen identiteit te hebben
- Heeft een lage zelfwaardering
- Heeft een weinig realistisch zelfbeeld (over-/onderschat zichzelf)
- Is snel te beïnvloeden
- Durft kan geen grenzen aangeven
- Voelt zich slachtoffer van bepaalde situaties, machteloos
- Kan geen alternatieven bedenken
- Is depressief

Gedrag (algemeen)

- Drinkt
- Blowt
- Eet slecht
- Ziet er plotseling afwijkend uit
- Gaat extreem vaak uit
- Hangt veel op straat rond
- Heeft veel geld/ dure spullen
- Is overdreven vrolijk (masker)
- Trekt zich terug
- Heeft plotselinge huilbuien
- Heeft woede uitbarstingen
- Verteld overdreven verhalen
- Vertoont op verschillende plekken totaal ander gedrag
- Gaat onregelmatig naar school, spijbelt, slechte prestaties
- Heeft thuis veel problemen, vertoont weglooptgedrag
- Is niet aanspreekbaar op gedrag
- Vermijdt onderwerp prostitutie of projecteert op anderen

Het is voor buitenstaanders (ook hulpverleners) moeilijk om een ingang te vinden bij meisjes die gedwongen zijn tot prostitutie. De jongere is vaak erg bang voor de gevolgen als ze ermee stopt. Ook weet de jongere vaak niet waar ze voor hulp terecht kunnen en is het vertrouwen in anderen minimaal. Als de jongere emotioneel nog sterk is verbonden met de partner, vergoelijkt ze zijn gedrag. Ze denkt veel geld te verdienen, hoewel de partner het gros van de inkomsten aan zichzelf toe bedeeft. In deze fase is het moeilijk om het meisje los te weken van haar grote liefde. Als zij bv. Wordt aangehouden door de politie en geplaatst is in een opvanghuis, valt zij in een diep gat wanneer er geen zorg uitgaat naar de diepere problematiek. Het patroon lijkt vaak op dat van mishandeling: de betrokkene keert terug naar de partner, in de hoop dat het toch weer goed komt. De aangiftebereiding is laag; het is emotioneel erg zwaar om aangifte te doen tegen je (ex)geliefde. Bovendien is de opgelegde straf vaak niet zo hoog als de strafmaat, die varieert van maximaal zes jaar voor een individu tot tien jaar indien sprake is van twee of meer 'verenigde personen', minderjarige onder 16 jaar, geweld of zwaar lichamelijk letsel. Een taakstraf is niet ongebruikelijk. Het blijkt erg moeilijk om dwang tot prostitutie aan te tonen als dit binnen een relatie plaatsvindt. Uit zichzelf in het hoe en waarom resulteert aanvankelijk vaak in schuldgevoelens en schaamte. De jongere kan (nog) niet de ex-partner aanwijzen als degene die haar tot prostitutie heeft aangezet. Het proces van afstand nemen en erover kunnen praten, is een proces dat jaren kan duren.

Hulpverlening aan slachtoffers Loverboy.

Binnen de hulpverlening aan slachtoffers van een loverboy zijn een aantal stichtingen en organisaties betrokken. Deze stichtingen en organisaties werken zelfstandig en hebben weinig contact en/of overleg met elkaar. Dit zal in de toekomst gaan veranderen. Tijdens de werkconferentie 'Loverboy' is dit als een kritisch punt naar voren gekomen. Wanneer betrokken stichtingen en organisaties meer met elkaar samenwerken, zal er een effectievere samenwerking ontstaan. Hieronder zullen we de organisaties en stichtingen benoemen die wij hebben kunnen vinden binnen de hulpverlening aan slachtoffers van de loverboy.

Asja:

Stichting Blijf van mijn lijf Friesland
Contactpersoon: Karin Hummel
Postbus 1087
8900 CB Leeuwarden
(058) 2157094
blijf.leeuwarden@stade.nl

Asja vangt meisjes en jonge vrouwen van 16 tot 23 jaar op die onder dwang of door misleiding in de prostitutie terecht zijn gekomen en het prostitutiemilieu willen verlaten. Asja biedt opvang en begeleiding voor maximaal 3 tot 6 maanden.

De doelgroep van Asja bestaat voor een groot deel uit meisjes die door loverboys tot prostitutie worden aangezet. Daarnaast gaat het om meisjes en jonge vrouwen die slachtoffer zijn van vrouwenhandel. Zij zijn onder valse voorwendselen in de prostitutie terechtgekomen en werken illegaal in Nederland in de prostitutie.

Bureau jeugdzorg:

Stadsregio Rotterdam
Contactpersoon: Jurien Heydelberg, beleidsmedewerker
Calandstraat 58
3016 CD Rotterdam
010 – 4781600
jfp.heydelberg@jeugdzorg-rotterdam.nl

Alle vragen/aanmeldingen betreffende jeugdhulpverlening verlopen via Bureau Jeugdzorg. Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders kunnen iedere werkdag en vaak ook 's avonds op afspraak terecht bij Bureau Jeugdzorg voor informatie, advies en/of hulp. Ook professionals die met deze groepen werken kunnen voor informatie, advies en/of hulp bij Bureau Jeugdzorg terecht. De medewerkers van Bureau Jeugdzorg beantwoorden vragen, verwijzen door, verrichten (diagnostisch) onderzoek en maken een hulpplan. Bureau Jeugdzorg werkt samen met een groot aantal organisaties op het terrein van jeugdzorg en jeugdbescherming.

ECPAT – NL

Anke van den Borne
Postbus 75297
1070 AG Amsterdam
020 – 4203771
info@ecpat.nl
www.ecpat.nl

Door middel van voorlichting probeert ECPAT – NL bewustwording van het probleem van commerciële seksuele uitbuiting van kinderen te vergroten en betrokkenheid te creëren bij de

Nederlandse bevolking bij het tegengaan van dit probleem. Daarnaast wordt er gelobbyd bij de overheid, politieke partijen en maatschappelijke organisaties voor goede hulpverlening en adequate en effectieve wet en regelgeving gericht op voorkoming van seksuele exploitatie van kinderen. Ook het bedrijfsleven, zoals internet service providers en de reisindustrie, wordt aangesproken op haar verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren aan het beschermen van kinderen tegen seksuele uitingen. ECPAT – NL stimuleert en volgt bovendien onderzoek op dit gebied, onder andere naar de betrokkenheid van Nederlanders bij seksuele exploitatie van kinderen in het buitenland en in Nederland. Voorts verricht ECPAT –NL inventarisatie van hulpverlening- en preventieprojecten met betrekking tot minderjarige prostitutie(s).

ECPAT – NL bestaat sinds 1995 en is in 2003 samengegaan met Defence for Children International afdeling Nederland. ECPAT – NL wordt gesteund door stichting Kinderpostzegels Nederland. Plan Nederland, mensen in Nood/Cordaid en Kerk in Actie/Kinderen in de Knel. ECPAT – NL werkt nauw samen met organisaties in Nederland en daarbuiten die zich met bestijding van seksueel misbruik en uitbuiting van kinderen bezighouden.

Stichting Flexus

Crisisopvang
Wil de Zeeuw
Postbus 258
3000 AG Rotterdam
010 – 4778922
deoverkant@planet.nl

Stichting Flexus is een organisatie voor jeugdhulpverlening in de regio Rotterdam. Flexus biedt hulp aan kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar die tijdelijk een steun in de rug nodig hebben. Hun noden en vragen zijn bepalend voor begeleiding en behandeling die Flexus biedt; van ambulante hulp en crisisopvang tot orthopedagogische behandeling en begeleid wonen.

Het Cluster Crisisopvang is een onderdeel van Flexus. Het cluster biedt opvangmogelijkheden voor jongeren tot 18 jaar die acute hulp nodig hebben en die niet opgevangen kunnen worden door familie of vrienden. Kenmerkend aan het cluster is het bieden van opvang aan jongeren met verschillende problemen en achtergronden. Onder meisjes die opgevangen worden, bevinden zich ook slachtoffers van loverboys.

Pretty Woman

Lou Reparteur
Achter Clarenburg 25
3511 JH Utrecht
030 – 2317100
prettywoman@stade.nl

De doelstelling van Pretty Woman is gedwongen meisjesprostitutie te voorkomen en te bestrijden door middel van voorlichting en hulpverlening aan de doelgroep. Pretty Woman richt zich op twee categorieën meisjes:

- Meisjes van 12 tot 23 jaar met risicovolle contacten, die in prostitutie terecht dreigen te komen (risicomeisjes)
- Meisjes die gedwongen als prostituee werken (praktiserende meisjes).

Pretty woman richt zich op vrijwillige individuele hulpverlening aan meisjes met risicovolle contacten. Ook geeft Pretty Woman voorlichting op scholen en dergelijke. Een van de activiteiten van Pretty Woman is het Huiskamer Aanloop project (HAP).

Prostitutie Maatschappelijk Werk van Humanitas (PMW)

Anja Spaninks
Pieter de Hoogweg 110
3024 BH Rotterdam
010 – 4250120
aspaninks@humanitas-rotterdam.nl

Het prostitutie Maatschappelijk Werk in Rotterdam van Humanitas, richt zich op meisjes die in de prostitutie dreigen te raken en op jongens, meisjes en vrouwen die reeds in de prostitutie werken.

In de eerste plaats biedt PMW opvang en hulpverlening aan (staat)prostituees. Door middel van veldwerk worden jongens, meisjes en vrouwen die in de prostitutie werkzaam zijn, opgezocht. Zij kunnen gebruik maken van het hulpverleningsaanbod: praktische en psychosociale hulp aan (ex)prostitu(e)s.

Daarnaast biedt het PMW deskundigheidsbevordering voor hulpverleners, politie, en andere betrokkenen op het gebied van signalering en doorverwijzing. Tevens houdt het zich bezig met het signaleren van lacunes in kennis ten aanzien van de doelgroep door middel van het informeren van beleidsmakers en media, trainingen aan hulpverleners, voorlichting aan instellingen en het opstarten van nieuwe projecten. PMW heeft de brochure “gevaarlijke liefde” gemaakt waarin de manier waarop een loverboy opereert in stripvorm is beschreven.

Protocol 13

Bureau Jeugdzorg Utrecht
Ada Korstanje
Bureau Jeugdzorg Utrecht, afdeling Jeugdreclassering
Postbus 9076
3506 GB Utrecht

Protocol 13 spoort minderjarige slachtoffers van prostitutie op en haalt hen uit het circuit. Het gaat om meisjes tussen de 12 en 18 jaar van wie bewezen kan worden dat ze zich onder dwang van een loverboy prostitueren. De opsporing wordt gedaan door de politie. Na opname in een gesloten jeugdinrichting volgen meisjes een traject van gedwongen of vrijwillige hulpverlening en begeleiding, afhankelijk van de hulpverleningsvraag. In het kader van Protocol 13 zijn er sluitende afspraken gemaakt tussen Bureau Jeugdzorg, de Raad voor de kindbescherming en de Regio Politie Utrecht.

Protocol 13 maakt het mogelijk minderjarige prostituees door middel van een Voorlopige Onder Toezicht Stelling (VOTS) en een machtiging gesloten Uithuisplaatsing direct uit hun omgeving te halen en met voorrang in een gesloten jeugdinrichting te plaatsen.

Scala, emancipatie | training | zorgvernieuwing

Helena Kosec, begeleidsadviseur

Joyce Adams, trainer

Proveniersingel 66

3033 EN Rotterdam

010 – 4430000

h.kosec@scalarotterdam.nl

j.adams@scalarotterdam.nl

Scala, emancipatie | trainingen | zorgvernieuwing zet zich in voor structurele verbetering van de positie van vrouwen en meisjes in Rotterdam door middel van het verzorgen van trainingen, ontwikkelen van projecten en het geven van beleidsadviezen. Samen met het Jeugdwerkadviesbureau de Heuvel organiseerde Scala op 18 September 2003 de werkconferentie “Loveboys”. Voortdurend op de uitkomsten van de werkconferentie verzorgt Scala voorlichtingen en werkgroepen over dit thema. Tevens verstrekt Scala informatie en advies aan geïnteresseerden, variërend van ouders, meiden en meidenwerkers tot beleidsmakers en politici.

Ook verzorgt Scala de trainingen “Weerbaarheid in relaties” aan meisjes uit risico groepen en intermediairs die met deze meisjes werken. In het kader daarvan wordt onder andere aandacht besteedt aan de problematiek rondom loveboys. Met het Jeugdwerkadviesbureau de Heuvel ontwikkelt Scala een preventief trainingsaanbod voor deze groepen.

Inloophuis Het Spiegelbeeld

Saida el Hantali

Vrolijkstraat 40hs

1091 VG Amsterdam

020 – 4651960

Het spiegelbeeld is een inloophuis voor Marokkaanse meiden uit heel Nederland. Het spiegelbeeld is een ontmoetingsplek waar meiden hun verhaal kunnen vertellen. Het spiegelbeeld biedt meiden een luisterend oor, geeft raad en probeert zonnodig te bemiddelen met ouders. Meiden kunnen hier praten over alle mogelijke problemen die jonge vrouwen kunnen hebben; loveboys, verliefdheid, anorexia, depressies, verslaving, incest, verkrachting, abortus, gedwongen huwelijk of verstoting.

Kenmerkend van de aanpak is dat meiden nergens toe gedwongen worden. Jonge vrouwen bepalen zelf hoe ze hun problemen oplossen. Indien nodig worden meiden doorverwezen naar professionele hulpverlening. In hun aanpak wordt gestreefd naar taboedoorbreking en het bespreekbaar maken van diverse onderwerpen in de islamitische cultuur.

Stade Advies

Sylvia Cox

Postbus 13124

3507 LC Utrecht

030 – 231 0041

s.cox@stade.nl

In opdracht van het Ministerie van Justitie heeft Stade het boekje “preventie en hulpverlening meisjesprostitutie; 6 projectbeschrijvingen” geschreven. Uit de klankbordgroepvergadering die tijdens de totstandkoming van dit boekje werd gehouden, kwam de wens van de deelnemende organisaties naar voren om ook na het verschijnen van het boekje op regelmatige basis bijeen te komen om informatie uit te wisselen en elkaar daar, waar

mogelijk, te ondersteunen. Voortbordurend daarop is het Platform Jeugdprostitutie opgericht waarin Stade de rol van de voorzitter vervult.

Stichting Tegen Vrouwenhandel

Marcia Albrecht
Kromme Nieuwegracht 7
3512 HC Utrecht
030 – 2314561

Stichting tegen vrouwenhandel is een tweedelijns organisatie voor (inter)nationale beleidsbeïnvloeding, methodiekontwikkeling en netwerkontwikkeling. Activiteiten van STV zijn onder andere; landelijk Helpdesk Vrouwenhandel; op basis van (aan)meldingen van vrouwenhandel organiseert en coördineert STV de eerste opvang, biedt consultatie en advies etc.

Regionale netwerken vrouwenhandel;

Om tot een volledig en samenwerkend pakket aan zorg, hulp en diensten rondom een (vermoedelijk) slachtoffer van vrouwenhandel te komen, ontwikkelt STV regionale netwerken van met elkaar samenwerkende instellingen (integrale netwerken).

Voorlichting, informatie en kennisoverdracht;

De organisatie verstrekt informatie over vrouwenhandel. Zij beschikt over achtergrondinformatie over het vraagstuk, is op de hoogte van trends en ontwikkelingen, wet- en regelgeving, onderzoeken en publicaties, een sociale kaart op dit terrein en methodiekbeschrijving.

Beleidsbeïnvloeding;

STV ontwikkelt nationale en internationale strategieën ter preventie en bestrijding van vrouwenhandel. Internationale ontwikkelingen worden vertaald naar nationale beleidsvorming.

Europees netwerk Vrouwenhandel;

Het netwerk spant zich in voor verbetering van Europees beleid op het gebied van vrouwenhandel.

Zorgconcept

Roland Wolters
Middendam 3
1141 BC Monnickendam
0299 – 658351
rwolters@zorgconcept.org
www.lover-boy.nl

De stichting Zorgconcept heeft kennis en ervaring in huis inzake het opzetten van een integrale en een eenduidige aanpak van de loverboy problematiek en kan organisaties daarin adviseren.

Loverboyproject Zwolle.

Binnen deze organisatie is het Meldpunt Loverboys opgestart. Een telefoonnummer waar slachtoffers naartoe kunnen bellen voor advies, informatie en doorverwijzing. Naast slachtofferhulp ontwikkelt het project verschillende activiteiten:

- geven van preventielessen op scholen

- organiseren van werkconferentie
- aanstellen contactpersonen op scholen, waar leerlingen, ouders en docenten terecht kunnen
- voorlichten van hulpverleningsorganisaties over de procedure die zij moeten volgen bij het aanmelden van slachtoffers
- ontwikkeling en verspreiding brochure '*Gevaarlijke Liefde*'.

De volgende organisaties werken samen binnen het Loverboyproject Zwolle:

- Bureau jeugdzorg Overijssel
- Raad voor de kinderbescherming
- Leerplichtambtenaar
- Stad en Welzijn
- Stichting, Zwolse Jeugdhuisen
- Politie
- FIOM
- Onderwijs
- De Kern
- Riagg
- SPD
- Openbaar Ministerie
- Rechtbank
- COA
- Stichting Zorgconcept

Monnickendam.

Speciale Opvang.

Een opvangvoorziening met 10 plaatsen in Leeuwarden voor meisjes en jonge vrouwen tot 21 jaar die (gedwongen) in de prostitutie hebben gewerkt. De voorziening '*Asja*' is organisatorisch verbonden aan de stichting '*Blijf van mijn Lijf*' en heeft een geheim adres. '*Asja*' biedt een time-out voor 3 maanden en kon nog eenmaal met 3 maanden verlengt worden. Het doel is dat de meiden uit het circuit (kunnen) blijven en na te denken over wat ze zelf willen. Het uitgangspunt dat de meiden uiteindelijk op eigen kracht verder kan gaan. Leeuwarden.

Zoals u hierboven kunt lezen zijn er een aantal organisaties die verspreid zitten over het gehele land, met name de plaatsen Rotterdam, Utrecht en Zwolle.

Juridisch aspect.

Volgens het Wetboek van Strafrecht zijn loverboys strafbaar. Volgens het wetboek is er sprake van mensenhandel, namelijk het aanzetten van minderjarigen tot prostitutie. Deze wet is ondergebracht in de titel Misdrijven tegen de zeden, artikel 250 in het Wetboek van strafrecht.

“**Art. 250** . - 1. Wordt gestraft:

1° met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie, hij die het plegen van ontucht door zijn minderjarig kind, stiefkind of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige

bediende of ondergeschikte met een derde opzettelijk teweegbrengt of bevordert;

2° met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie, hij die, buiten de gevallen genoemd onder 1°, het

plegen van ontucht door een minderjarige wiens minderjarigheid hij kent of redelijkerwijs moet vermoeden, met een derde opzettelijk teweegbrengt of bevordert.

- 2. Indien de schuldige van het plegen van het misdrijf een gewoonte maakt, kunnen de gevangenisstraffen met een derde worden verhoogd.

Art. 250bis . Hij die van het opzettelijk teweegbrengen of bevorderen van ontucht door anderen met derden een beroep of een gewoonte maakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie

Art. 250ter . - 1. Als schuldig aan mensenhandel wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie:

1° degene die een ander door geweld of een andere feitelijkheid of door bedreiging met geweld of een andere feitelijkheid dan wel door misbruik van uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht of door misleiding tot prostitutie brengt, dan wel onder voornoemde omstandigheden enige handeling onderneemt waarvan hij of zij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat die ander daardoor in de prostitutie belandt;

2° degene die een persoon aanwerft, medeneemt of ontvoert met het oogmerk die persoon in een ander land in de prostitutie te brengen;

3° degene die een ander tot prostitutie brengt, dan wel ten aanzien van een ander enige handeling onderneemt waarvan hij of zij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat die ander daardoor in de prostitutie belandt, indien die ander minderjarig is.

- 2. Met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft:

1° mensenhandel door twee of meer verenigde personen;

2° mensenhandel ten aanzien van een persoon die de leeftijd van zestien jaar nog niet heeft bereikt;

3° mensenhandel, indien geweld of een andere feitelijkheid als bedoeld in het eerste lid, zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft.

- 3. Mensenhandel door twee of meer verenigde personen onder de omstandigheden, bedoeld in het tweede lid, onder 2° of 3°, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste tien jaren of geldboete van de vijfde categorie.” (Wetboek van Strafrecht, 3 maart 1833).